

PREZIDENTE NORI BŪTI TA, KURI SIŪLĖ ATIDĖTI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ

Vilnius, birželio 17 d. (ELTA). Grupė žuvusiųjų 1991 metų sausį artimųjų, disidentų ir akademinės bendruomenės atstovų tvirtina, esą kandidatė į Prezidento postą Kazimira Prunskienė yra valstybiškai nepatikima.

Taip teigiama išplatintame pranešime, kuris pavadintas "Lietuvos piliečių memorandumu dėl K. Prunskienės valstybinio nepatikimumo".

Pati kandidatė į Prezidento postą mestus kaltinimus vadiną "melu ir šmeižtu".

Memorandume teigiama, neva buvusios premjerės ir įvairių partijų steigėjos K. Prunskienės "politinė karjera itin gausi dviprasmybių", todėl galėjusi būti lemtinga Lietuvos nepriklausomybei.

Jį pasirašė žuvusiųjų per Sausio 13-ąją artimieji - Stasė Asanavičienė, Vincė ir Antanas Gerbutavičiai, Vanda ir Rimantas Juknevičiai, Vitalija ir Juozas Krivickai, partizanas, Juozo Lukšos-Daumanto brolis Antanas Lukša, sesuo Nijolė Sadūnaitė.

Dokumentą taip pat pasirašė Nepriklausomybės Akto signataras Juozas Karvelis, Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo narė Zita Šličytė, habilituotas istorijos mokslų daktaras, profesorius Antanas Tyla, humanitarinių mokslų daktaras, docentas Arvydas Anušauskas, gamtos mokslų daktaras Romas Pakalnis.

Kaip teigiama memorandume, 1990 metų gegužę lankydamsi Vašingtone, "**K. Prunskienė savavališkai pasiūlė JAV administracijai atidėti Lietuvos nepriklausomybę dvejims metams**".

Šiuo tikslu po privataus susitarimo su tuometiniu SSRS prezidentu Michailu Gorbačiovu, ji "paskelbė Vyriausybės vardu nutarimą apie Nepriklausomybės akto vykdymų pasekmių moratoriumą neribotam laikui, tuo sukeldama politinę sumaištį ir silpnindama Lietuvos poziciją derybose su Kremliumi". Anot memorandumo autorių, Aukščiausioji Taryba pasipriešino ir vėliau priėmė nepavojingą pareiškimą.

"Artėjant sovietų agresijai 1991 metų sausį, K. Prunskienė inicijavo neteisėtą provokacinį Vyriausybės nutarimą

keliskart pakelti, be jokių realių kompensacijų, maisto ir kitų prekių kainas gyventojams", - pabrėžiama memorandumu.

Sausio 13-ąją K. Prunskienė, jau nebūdama Premjerė, esą siūlė, kad Vyriausybė ją neteisėtai paskelbtų savo vadove, be to, aiškino apie būsimą SSKP/LKP perversmininkų valdžią, su kuria teksią bendradarbiauti. "Pavykus jos planui, būtų buvusi sukelta visiška valdžios struktūrų sumaištis itin pavojingą Lietuvos nepriklausomybei valandą, užtat labai naudinga priešiskai propagandai", - teigiama pranešime.

"Vien dėl šių nepaneigiamų faktų siūlome K. Prunskienei, negalinčiai turėti jokio politinio pasitikėjimo, toliau nesiveržti į Prezidento postą. **To reikalauja Lietuvos garbė ir Sausio 13-osios kankinių kraujas**", - pažymi memorandumo autoriai.

"Man inkriminuojami kaltinimai, pasirašyti grupelės žmonių, prasliskus 14 metų po minimo laikotarpio, pasiekia neregėtą melo ir šmeižto koncentraciją", - teigiama išplatintame K. Prunskienės pareiškime.

Anot jos, šie kaltinimai "išplaukia iš politinių-finansinių oligarchų rinkimų virtuvės, kuriai naudingiau, kad prezidentu būtų išrinktas mano oponentas Valdas Adamkus".

"Niekada ir niekur neišdaviau savo valstybės, jos interesų. Tomis sudėtingomis aplinkybėmis, kurios supo Lietuvą po Nepriklausomybės paskelbimo, dariau viską, ką leido mano profesinis pasiruošimas bei žinios, ką liepė mano širdis, ir niekada neatsižadėsiu to laikotarpio, kad ir kaip būčiau šmeižiama", - pažymima K. Prunskienės atsakyme.

Politikės teigimu, anuomet per trumpą laiką ji turėjo sudaryti pirmąją Vyriausybę, atstovauti Lietuvai, pateikti naują šalies įvaizdį ir kartu, "nepakenkdama pasaulio viltims kada nors baigti šaltąjį karą su Rusija, įrodyti, kad Lietuvos nepriklausomybės nepaskelbimas atneš pražūtį visoms Sovietų Sąjungoje gimusioms demokratinėms idėjoms".

RONALD W. REAGAN
1911-2004

Jo dekretu nuo 1985 metų Vasario 16-oji Jungtinėse Amerikos Valstijose buvo oficialiai skelbiama Lietuvos nepriklausomybės diena, o kiekvienų metų birželio 14-ąją paskelbė "Baltijos šalių laisvės diena".

V. TUTKUS VADOVAUS LIETUVOS KARIUOMENEI

Vilnius, birželio 17 d. (ELTA). Brigados generolas Valdas Tutkus taps Lietuvos kariuomenės vadu. Seimas vienbalsiai, 75 balsais "už" pritarė jo kandidatūrai. V. Tutkus šiame poste pakeis kadenciją baigusį generolą majorą Joną Kronkaitį.

Pagal Lietuvos Konstituciją, šalies kariuomenės vadą skiria ir atleidžia Prezidentas, pritarus Seimui.

V. Tutkaus kandidatūrai pritarė Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, valdančiosios Socialdemokratų ir Socialliberalų, opozicinės Tėvynės sąjungos, Liberalcentristų frakcijos, taip pat Liberaldemokratų ir kitos frakcijos.

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Alvydas Sadeckas pažymėjo, kad V. Tutkus turi gerą išsilavinimą ir didelį autoritetą tarp karių.

1960 metais gimęs V. Tutkus yra baigęs Taškento aukštąją karo pėstininkų mokyklą, Frunzės karo akademiją ir NATO gynybos kolegiją Romoje. 1991 metais V. Tutkus buvo Krašto apsaugos departamento Mokomojo junginio vado pavaduotojas, MPB "Geležinis vilkas" vado pavaduotojas, 1992-1993 metais -

Krašto apsaugos ministerijos Jungtinio štabo viršininkas. Vėliau V. Tutkus buvo kariuomenės vado pavaduotojas, Lietuvos Respublikos karinis atstovas prie NATO ir VES bei gynybos atašė Belgijos Karalystei, nuo 2001 m. rugpjūčio - Lietuvos kariuomenės lauko (sausumos) pajėgų vadas.

Seimas taip pat priėmė nutarimą, kuriuo pritarė kadenciją baigusio generolo majoro J. Kronkaičio atleidimui iš Lietuvos Respublikos kariuomenės vado pareigų.

Aukštai vertindami J. Kronkaičio nuopelnus Lietuvos kariuomenei, Seimo nariai nesislėpė, kad apgailestaudami balsavo už tai. "Balsuoti tikrai nelengva", - pabrėžė Tėvynės sąjungos frakcijos narė Rasa Juknevičienė. Kitas šios frakcijos atstovas Vytautas Landsbergis užtikrino, kad Lietuvos valstybė niekada nepamirš J. Kronkaičio nuopelną atkuriant Lietuvos kariuomenę tokio lygio, koks atitinka NATO standartus ir net pranoko kaimyninių šalių pasiekimus.

Briuselyje ir Strasbūre penkerius metus posėdžiausiantys Lietuvos europarlamentarai per mėnesį įvairiomis išmokomis gaus daugiau nei po 31 tūkst. litų.

EUROPOS TARYBOJE ATSIŽVELGTA Į LIETUVOS PASIŪLYMĄ

Vilnius, birželio 18 d. (ELTA). Europos vadovų taryboje patvirtintose išvadose atsižvelgta į Lietuvos iniciatyvą dėl aplinkosaugos Baltijos jūros regione stiprinimo. "Atsižvelgdama į Šiaurės ir Baltijos šalių premjerų laišką, Taryba taip pat pažymėjo, kad toliau turi būti skatinamas bendradarbiavimas su Rusija, sprendžiant aplinkosaugos klausimus Baltijos jūros regione. Šešių premjerų laiškas dėl aplinkosaugos Baltijos jūroje buvo suderintas ir pasirašytas Vilniuje Ministro pirmininko Algirdo Brazausko iniciatyva", - pranešė Vyriausybės spaudos tarnyba. ESVT svarstyti Lietuvai svarbūs strateginės partnerystės su Rusija, santykių su naujaisiais kaimynais, ES plėtros, teisingumo ir vidaus reikalų, būsimos ES finansinės perspektyvos, kovos su terorizmu ir kiti klausimai. Europos vadovų taryba pasveikino gegužės 21 d. Maskvoje vykusio ES-Rusijos aukščiausio lygio susitikimo rezultatus ir pažymėjo, kad Partnerystės ir bendradarbiavimo sutarties išplėtimas turi būti nedelsiant ratifikuotas.

Taryba pasveikino Rusijos Vyriausybės išpareigojimą nedelsiant pasirašyti ir ratifikuoti sutartį dėl Rusijos sienų su Estija ir Latvija. Vadovų taryba pasveikino platesnį dialogą su naujosios Europos kaimynėmis rytuose ir pietuose, o ypač Armėnijos, Azerbaidžano ir Gruzijos įtraukimą į šią iniciatyvą. Taryba pažymėjo, kad ateityje Baltarusija taip pat galės naudotis visais Naujosios kaimynystės politikos pranašumais, kuriant demokratiškesnę, stabilesnę ir turtingesnę valstybę. Svarstydamą tolesnės ES plėtros klausimus, Europos vadovų taryba pažymėjo įtikinamą Bulgarijos ir Rumunijos pažangą stojimo derybose.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI!

"DIRVOS" redakcija atostogaus liepos 5 - 25 d. Savaitraštis neišeis liepos 6, 13, 20 ir 27 dienomis. Poatostoginė laida bus rugpjūčio 3 d. Visiems skaitytojams linkime malonių vasaros atostogų!

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

KRIKŠČIONYS DEMOKRATAI PAŠALINO IŠ PARTIJOS K. BOBELĮ

Vilnius, birželio 16 d. (ELTA). Lietuvos krikščionių demokratų valdyba pašalino iš partijos buvusį jos pirmininką Seimo narį Kazį Bobelį. Posėdžiavusi LKD valdyba taip pat nusprendė per antrąjį Prezidento rinkimų turą remti kandidatą į prezidentus Valdą Adamkų. Pasak LKD pirmininko Molėtų rajono mero Valentino Stundžio, sprendimas dėl K. Bobelio pašalinimo iš partijos buvo priimtas dviem LKD valdybos nariams susilaikius ir nė vienam nebalsavus prieš. “Tokį valdybos sprendimą lėmė K. Bobelio padaryti šiurkštūs partijos statuto pažeidimai”, - *Eltai* sakė V. Stundys. Kad K. Bobeliui gresia pašalinimas iš partijos, anksčiau *Eltai* yra patvirtinęs Seime LKD atstovaujantis pirmasis po nepriklausomybės atkūrimo Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas. “Šiuo metu jis (K. Bobelis - *ELTA*) trukdo partijai dalyvauti rinkimuose. Ateityje K. Bobelio statusas partijoje gali keistis. Sunkiai išivaizduoju, kaip gali partijai trukdantys žmonės išlikti jos nariais”, - teigė A. Saudargas. Pasak LKD pirmininko V. Stundžio, dėl šios partijos paramos V. Adamkui prieštaravimų valdyboje nebūta. Per Europos Parlamento rinkimus LKD surinko mažiau nei 3 nuošimčius balsų.

PRADEDA VEIKTI V. ADAMKAUS PRIIMAMASIS

Vilniuje, greta kandidato į Prezidento postą Valdo Adamkaus rinkimų štabo Konstitucijos pr. 20, pradėjo veikti jo priimamasis. Kaip teigiama išplatintame pranešime, V. Adamkaus priimamajame kiekvieną dieną bus laukiama skirtingų Lietuvos visuomeninių ir socialinių grupių atstovų: neigaliųjų, motinų, pensininkų, ūkininkų, smulkiųjų verslininkų.

Atėjusieji į priimamąjį V. Adamkui galės išsakyti savo norus ir pageidavimus, kuriais bus papildyta kandidato į valstybės vadovus programa.

Per pirmąjį susitikimą ketvirtadienį, 16 val. V. Adamkus susitiko su neigaliųjų atstovais. Šiuo metu Lietuvoje yra 263 tūkst. neigalių asmenų (jie sudaro 7,5 proc. visų gyventojų), veikia 46 neigaliųjų draugijos ir sąjungos.

Jų atstovai su V. Adamkumi kalbėjosi apie prastas socialines paslaugas neigaliesiems ir pagrindinius poreikius: geresnes socialines garantijas, lygias neigaliųjų galimybes šiandienos visuomenėje - sąlygas įgyti aukštąjį išsilavinimą, galimybę dirbti ir naudotis visiems sveikiems žmonėms prieinamomis paslaugomis.

K. BOBELIS TEBEDEKLARUOJA PARAMĄ K. PRUNSKIENEI

Vilnius, (ELTA). Iš Lietuvos krikščionių demokratų partijos pašalintas parlamentaras Kazys Bobelis antrajame Prezidento rinkimų ture, kaip ir anksčiau, deklaruoja paramą Kazimirai Prunskienei. Jis tikisi, kad "jos išrinkimas Lietuvos Prezidente atneš Lietuvai daug naudingų permainų, kurių vaisiais visi galėsime pasinaudoti".

Savo pareiškimе, kuris adresuotas ir Seimo nariams, K. Bobelis negaili komplimentų atkurtos Nepriklausomos Lietuvos pirmajai premjerei. "K. Prunskienė yra viena iškiliausių mūsų politinių figūrų, žinoma visame pasaulyje, pasaulio vadų pripažinta. Turinti didelę politinę patirtį ji geriausiai gali atstovauti mūsų tautai tarptautiniuose forumuose, NATO, Europos Sąjungoje, bendradarbiauti su Vakarų ir Rytų kaimynais, siekdama naudos Lietuvai", - teigia K. Bobelis. Jo nuomone, "ji pajėgi savarankiškai daryti tautai naudingus ekonominius, socialinius, sveikatos apsaugos ir kitus sprendimus".

K. Bobelis *Eltai* sakė, kad tai ne tik jo asmeninė nuomonė, nes "panašiai mąsto ir dalis krikdemų". Beje, šią savaitę Lietuvos krikščionių demokratų valdyba pašalino K. Bobelį iš partijos. Su šiuo sprendimu nesutinka K. Bobelis ir vadina jį niekiniu. LKD valdyba taip pat nusprendė per antrąjį Prezidento rinkimų turą remti kandidatą į prezidentus Valdą Adamkų.

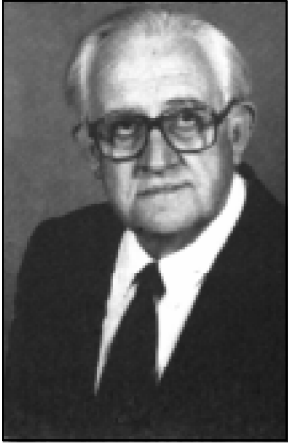
APKALTINO UŽSAKYTA PROVOKACIJA

LTV laidos "Panorama" žurnalistai ketino užduoti kandidatei į prezidentus Kazimirai Prunskienei klausimus apie jos interesus energetikos versle ir kaip ji juos derina su Seimo Atominės elektrinės regiono problemų komisijos pirmininkės pareigomis. Paklausta apie konkrečius verslo partnerius, K. Prunskienė žurnalistę apkaltino užsakyta provokacija ir demonstratyviai išėjo.

"Panoramos" duomenimis, K. Prunskienės konsulavimo įmonė kartu su Ūkio banku ir UAB "Energetikos tiekimo bazė" 1999 metais įsteigė UAB "Energetinių sistemų lizingas". Šiai bendrovei dabar oficialiai vadovauja ekspremjerės dukterė R. Vaitkienė ir jos vyras R. Telyčėnas. Kai kuriais duomenimis, K. Prunskienė Ūkio ministerijoje protegavo "Energetikos tiekimo bazės" verslo planus įsiūlyti Ignalinos jėgainei įrengimų iš Černobylio atominės jėgainės už maždaug 7 milijonus litų.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

JAV prezidentas George Bush paskelbė proklamaciją mirus buvusiam JAV prezidentui Ronald Wilson Reagan, 40-tajam valstybės prezidentui. Mano nemaloni pareiga, sakė savo pareiškimе prez. Bush, paskelbti, kad mes turėjome laimę gyventi pasaulyje, kuris turėjos progą džiaugtis Ronaldo Reagano valia, vadovavimu ir vizija ir optimizmu. Jis visada sakydavo, kad geri laikai dar ateina. Jis tikėjo, kad Dievas visada palaiko teisingumą ir parinko Ameriką kovoti prieš priespaudą ir ginti laisvę. Respublikonas Prezidentas Ronald Reagan mirė Kalifornijoje birželio 5 d. po 10 metų sunkios Alzheimerio ligos. Jo karstas gedulo atmosferoje buvo pervežtas iš muziejaus ir bibliotekos Kalifornijoje į sostinę Vašingtone, kur gedulo ceremonijos sutraukė tūkstančius žmonių. Dabartinis prezidentas atskubėjo iš Europos, kur jis aplankė Vatikane popiežių Joną Paulių. Kartu su Britanijos karaliene, Prancūzijos prezidentu aplankė Antrojo Pasaulinio karo kapines Normandijoje, kur ilsisi tūkstančiai kare žuvusių amerikiečių. Čia buvo pagerbti žuvusieji prieš 60 metų.

Prezidentas Bush buvo sukvietęs Georgijuje Aštuonių pramonės valstybių vadovų suvažiavimą. Kai kurios arabų šalys nedalyvavo tuose svarstymuose, kurie daugiausia lietė Afrikos šalis. Aštuonių grupę sudaro Amerika, Kanada, Prancūzija, Vokietija, Italija, Britanija, Japonija ir Rusija. Prezidentas Bush be šių pramonės galybių dar buvo pakvietęs Afganistano, Bahreino, Jordano, Tuniso, Turkijos, Jemeno vadovus, o šalia, jų be didesnių kvietimų, dar dalyvauti panoro Alžyras, Gana, Senegal, Pietų Afrika, Nigerija, Uganda. Pats paskutinis šiame suvažiavime dalyvauti sumanė ir Laikinosios

— Keliais sakiniais —

• **Iš pareigų** pasitraukė Amerikos karinės žvalgybos direktorius George Tenet. Jo pasitraukimą priėmė prezidentas Bush.

• **Popiežius Jonas Paulius II** priėmė privačioje audienci-

MIRĖ PREZIDENTAS REAGAN

Irako vyriausybės vadovas Ghazi Mashal Ajil al Yawer.

Prezidentas Bush panaudojo prezidento Reagano mirtį ir gedulo dienas politiniams tikslams, pakartotinai kalbėdamas apie taiką ir laisvę Viduriniuose Rytuose. Saugumo reikalų patarėja Condoleezza Rice pasakė spaudai, kad kai kurių arabų valstybių atsisakymas dalyvauti Georgijos suvažiavime nesubdys prezidento iniciatyvos sustabdyti smurtą tarp Palestinos ir Izraelio naujakurių. Amerika pasisakė už taiką ir Palestinos valstybę. Tai konfliktas, kurį reikės sustabdyti, pasakė Rice. Amerika padės sulaikyti terorą ir smurtą, padės paruošti Irako taikos prižiūrėtojus, apie 75,000 karių. paruoš per ateinančius penkerius metus, pasakė Rice. Paskelbdama Reagano laidotuvių planą ji pabrėžė, kad laidotuvsė dalyvauti pažadėjo buvęs Rusijos komunistų partijos vadas Mikhail Gorbachev, savo užuojautoje pareiškė, kad Reaganas buvo svarbus JAV vadovas, sugebėjęs daug prisidėti prie šaltojo karo užbaigimo. Su juo buvo galima vesti dialogą, tartis dėl branduolinių ginklų suvaržymo, vesti derybas dėl normalių ryšių. Gorbachev, kuris pradėjo Sovietų Sąjungos "perestroiką", pasakė Rusijos žinių tarnybai, kad Reaganas buvo laikomas kai kurių politikų per daug dešiniųjų radikalų, tačiau jis ėmėsi žygių, kurie pagerino mūsų abiejų kraštų santykius.

Vokietijos kancleris atsiuntė dabartiniam JAV prezidentui Bushui užuojautą dėl Ronaldo Reagano mirties. Gerhard Schroeder pasakė, kad

Reaganas daug prisidėjo prie dviejų Vokietijų sujungimo. Reaganas turėjo viziją laisvos ir suvienytos Europos. Jis kartą Berlyne pasakė, kreipdamas į sovietų Gorbachevą: "Pone Gorbachevai, padėk mums nuversti šitą tvorą". Berlyno siena buvo sugriauta 1989 metais.

Prezidento Reagano našlė padėjo mirusio vyro bičiuliams, buvusiam viceprezidentui ir vėlesniam prezidentui: George H. George W. Bushui, buvusiam prez. Clintonui, buvusiai Britanijos premjerei Margaret Thatcher ir buvusiam prezidentui Gerald Ford. Daug vietos Reaganui skyrė Rusijos žinių tarnyba "Interfax".

Demokratas senatorius John Kerry atšaukė savo rinkimų kampanijos pasirodymus, nutraukė savo kalbas, atšaukė koncertus, jis priminė kad velionis buvo vadinamas politinių draugų ir priešų "Didžiuoju komunikatoriumi", kuris sugebėjo, kaip filmų aktorius, išmokti ir gerai prisiminti savo prakalbas, kurias jam teko perduoti televizijoje ar radijo bangomis. Dabartinis prezidentas Bush mėgsta palyginti prez. Reagano pažiūras su savo pažiūromis. Reaganui komunizmas buvo "Blogio imperija". Kartu Reagano konservatizmas patiko daugeliui demokratų. Kartą Reaganas pritraukė ir daug demokratų. Teksas valstijos rinkimuose Reaganas palaikė ne dabartinį JAV prezidentą, bet jo priešininką. Iki dabartinių dienų prezidentas Bush mėgsta kartoti, kad Amerikos stiprybė guli dvasioje jos piliečių širdyse.

JAV prez. Ronald Reagan spaudos konferencijos metu paskelbęs Sovietų Sąjungą blogio imperija ir daug prisidėjęs prie komunizmo žlugimo ir šaltojo karo baigimo.

AP nuotr.

joje JAV prezidentą Bush. Popiežius išreiškė apgailestavimą dėl karo Irake.

• **JAV jūrų pėstininkai** puolė talibano slėptuves Afganistane, kalnų tuneliuose ir skelbia, kad žuvo 17 taliban partizanų, konfiskuoti ginklų sandėliai.

• **Kongo respublikoje** vėl prasidėjo pilitinis karas. Sukilėliai okupavo Bukavu miestą. Jungtinės Tautos atšaukė savo taikos priežiūros dalinius.

• **Gruzijoje** prezidentas Mikhalin Saakashvili užsimojo perimti Pietinės Osetijos (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LAIMĖJO KARĄ, KURIO NEPRADĖJO

Jungtinėse Amerikos Valstijose ir to krašto ambasadose visame pasaulyje birželio 5 d. plevėsavo pusiau stiebo nuleistos vėliavos, nes valstybė pradėjo gedulą, mirus 40-ajam prezidentui Ronald Reagan. Jis, vos pradėjęs sirgti Alzheimer liga, padarė savo žmonėms pranešimą. Atvirame laiške: “Bičiuliams amerikiečiams, kai Viešpats pašauks mane namo, aš paliksiu šią šalį su didele meile jai bei jos žmonėms ir amžina viltimi dėl geresnės ateities”, - parašė šiuos žodžius 1994 m. lapkričio 5 d. “Pradedu kelionę, kuri mane nuves į gyvenimo saulėlydį, tačiau Amerikai visada švies saulė”. Ir jis visą dešimtmetį grūmėsi su ta liga, kol eidamas 94-uosius mirė nuo plaučių uždegimo savo namuose Los Angeles priemiestyje.

JAV prez. G. Bush, sužinojęs apie jo mirtį, pareiškė: “Jis paliko tautą, kurią atkūrė, jis paliko pasaulį, kurį išgelbėjo. Dabar jo laukia spindintis miestas”, primindamas Reagan mėgstamą metaforą apie Ameriką, kuri taps spindinčiu ant kalvos miestu.

Buvusi Britanijos ministrė pirmininkė Margaret Thatcher vertino jį už tai, kad jis sugebėjo užbaigti šaltąjį karą be šūvio, ir pavadino tai didžiausiu Reagan laimėjimu. Jis iš JAV Kongreso išreikalavo lėšų sustiprinti krašto gynybai ir 1983 m. kalboje paskelbė, jog JAV sukurs naują prieš branduolinių raketų programą apsigynimui, kuria liberalai pavadino “Žvaigždžių karu”. Sovietų vadai buvo priversti reaguoti, nes nebesugebėjo pasivyti Amerikos ir pradėjo atleisti varžtus. Kai Reagan tais pačiais metais Londone, tardamasis su M. Thatcher, Sovietų Sąjungą pavadino “blogio imperija”, visas pasaulis laukė, kokia bus Kremliaus reakcija. Prasidėjo taikesnės politikos metai. “Ronald Reagan yra tikrasis Amerikos herojus, nes esant nepalankioms sąlygoms jis pasiekė tiek daug ir visada tai darė su humoru ir niekada nenusižengdamas pagrindinėms humanizmo vertybėms”, kalbėjo legendinė Anglijos moteris.

Prez. R. Reagan 1981 m. buvo pašautas (kaip ir popiežius Jonas Paulius II), kuriam prezidentas atleido ir net meldėsi už jį norėjusį nužudyti. Kai jį aplankęs kardinolas Cooke jam tarė, jog Dievas jam padėjo išlikti gyvam, R. Reagan atsakė, tai gerai žinąs ir esąs pasiryžęs visą gyvenimą Jam pašvęsti. Ryšium su kova prieš komunizmą, jis glaudžiai tarėsi su popiežiumi Jonu Pauliumi II ir buvo susitikęs tris kartus. R. Reagan buvo įsitikinęs, kad Dievas turi planą kiekvienam žmogui jo gyvenime. Lankydamasis Berlyne, jis reikalavo Sovietų Sąjungos prezidentą M. Gorbačiovą nugriauti tą gėdingą sieną. “Atkelk šiuos vartus”, - rodė į Brandenburgo vartus... Prasivėrė geležinė užtvara – šaltasis karas susverdėjo, pavergtos tautos pradėjo veržtis į laisvę.

Prez. R. Reagan 1982 metų birželio 14 d. pirmą kartą oficialiai paskelbė Baltijos tautų laisvės dieną, pakartodamas, kad JAV nepripažįsta prievartinio Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą. R. Reagan taip pat paskelbė pasauliui 1988-uosius “Lietuvos nepriklausomybės metais”. Ir JAV Kongrese eilę metų buvo kasmet rengiami priėmimai Baltijos šalių laisvės kovų vadovams.

Malonu buvo matyti, kad ir Lietuvos laikinasis prezidentas Artūras Paulauskas dalyvavo jo laidotuvėse kartu su kitų valstybių atstovais.

S. Tūbėnas

POLITOLOGAI PRISIMENA VOKIETIJOS NACIUS

Politinis išskaičiavimas, kuriuo vadovaujasi populiariausios Lietuvoje Darbo partijos paramos siekiantys kandidatai į prezidentus Valdas Adamkus ir Kazimira Prunskienė, tarnauja šios neseniai sukurtos “nesisteminės” partijos prilyginimui “sisteminėms” - tradicinėms partijoms. Tai *Eltai* tvirtinęs Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto (TSPMI) direktorius politologas **Raimundas Lopata** pareiškė, jog populizmui karą skelbiančios partijos ir politikai šiuo atveju patys tą populizmą pateisina ir įteisina. “Politinis pragmatizmas lyg ir turėtų skatinti ieškoti Darbo partijos paramos, tačiau po to nereikia skųstis, kad daugėja populizmo, ir stebėtis, iš kur dygsta tokios antisisisteminės partijos kaip Darbo partija. Sisteminės partijos pačios jas padaro sau lygias”, - teigė politologas. Jo požiūriu, populistinės Darbo partijos “įteisinimas” - prilyginimas “sisteminėms” partijoms ieškant jų paramos - atspindi tam tikrą reiškinį, kuris būdingas ne tik Lietuvai ir ne tik šiuolaikinei Europai. “Atvirai kalbant, turiu galvoje ne tik Europoje vyraujantį populizmą. Prisiminkime Vokietijos - Veimaro respublikos laikų nacius. Jie taip pat buvo antisisisteminė jėga, kurią galiausiai įteisino pati sistema. Žinoma, ir kontekstas buvo visai kitoks, ir pavojai visai kiti. Nelyginu Darbo partijos su Vokietijos naciais. Tai tik pavyzdys, kaip nesisteminė partija tampa sistetine”, - tvirtino R. Lopata. 1932 m. liepą per Vokietijos Reichstago rinkimus

Adolfo Hitlerio vadovaujama partija surinko 37.2 proc. balsų ir tapo didžiausia partija Reichstage. 1933 m. sausį prezidentas Paul von Hindenburg paskyrė A. Hitlerį Vokietijos kancleriu, naciai buvo galutinai integruoti į Vokietijos valdžios sistemą bei netrukus tapo vienvalde jėga.

Kad minėto P. fon Hindenburgo sprendimo aplinkybės tam tikru atžvilgiu primena kai kurias “nesisteminės” Darbo partijos “jaukinimosi” aplinkybes, pripažino ir Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomatinės instituto direktorius **Antanas Kulakauskas**. “Šiuo atžvilgiu tikrai esama panašumų su P. fon Hindenburgo veiksmiais - įvykusio fakto pripažinimu. Tačiau Darbo partija, žinoma, nelygintina su nacių. Kaip ir Rolando Pakso vadovaujamos partijos simbolika, turėjusi panašumų su nacių simbolika, buvo tik viešųjų ryšių triukas”, - teigė A. Kulakauskas. Pasak jo, galima suprasti tuos Lietuvos politikus, kurie siekia Darbo partijos paramos. A. Kulakausko žodžiais, šios partijos parama tikrai turės įtakos antrojo Prezidento rinkimų turo rezultatams. Politologo nuomone, šiomis aplinkybėmis partijoms ir politikams tenka rinktis “mažiausią blogybę”, ieškant priimtinių sprendimų. Kita vertus, sprendimas ieškoti bendros kalbos su Darbo partijos vadu V. Uspaskichu, anot A. Kulakausko, yra rizikingas, nes tradicinės partijos suvokia, kad negalima “eiti su velniu obuoliauti”.

Kad V. Adamkaus ir K. Prunskienės derybas su V. Uspaskichu lemia objektyvūs

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Atkelta iš 2 p.)

provincijos valdymą, nes kaip ir Abchazia, tas regionas užsima kontrabanda ir uždrausta prekyba.

- **Haiti** taiką prižiūri Prancūzijos ir JAV kariuomenė. Paskutiniu metu daugiau karėviu atsiuntė Brazilija. Po labai lietingo sezono Haiti ir Dominikonų salose potvyniuose ir kalnų slinkimo nelaimėse žuvo apie 2,000 žmonių.

- **Kanadoje** paskelbtoje balsuotojų apklausoje patirta, kad liberalai gali pralaimėti, gerokai sustiprėjo konservatorių partija.

- **Nepalo** karalius pakvietė atgal į darbą ministrą pirminką, kurį pats buvo pašalinęs iš pareigų 2002 metais. Pašalinimas buvo sukėlęs politinę krizę.

- **Afganistano** prezidentas Hamid Karzai atvyko į Vašing-

toną pasitarti su prezidentu Bushu afganistaniečių registravimo dalyvauti parlamento rinkimuose reikalais. Daug Afganistano žmonių nenori registruotis, bijodami talibano karių. Lig šiol Afganistane trūksta saugumo.

- **Izraelio** parlamente dūsyk buvo išreikštas nepasitikėjimas premjerui Ariel Sharon. Jo vyriausybę išgelbėjo Izraelio darbo partija, susilaikydama nuo balsavimo. Darbo partijos vadas Shimon Peres pasakė, kad Sharono valdžia gaus parama svarstant ar vertėtų pasitraukti iš Gazos, apleidžiant keturis žydų naujakurių miestelius.

- **Meksikoje** buvo sulaikyti dviejų narkotikų prekybos grupuočių vadai, kurių kova dėl slapta eksportuojamų narkotikų pakenkė bizniui ir kainavo daug gyvybių. Tai Efrain Perez ir Jorge Aureliano Felix.

veiksniai, neleidžiantys viena-reikšmiškai kaltinti populizmu šių dviejų kandidatų į Prezidentus, pripažino ir TSPMI dėstytojas politologas **Alvidas Lukošaitis**. “Suprantu juos. Tačiau, prisiminus kalbas apie populizmą, programų nuvertinimą, toks staigus numojimas ranka į šias kalbas atrodo keistai. Galbūt kitos išeities nėra. Iš tikro, tenka kalbėti ne apie kandidatų kaltę, o apie padėtį šalyje. Mat neliko skiriamųjų ribų tarp populistinės ir nepopulistikos”, - teigė politologas. Jis atkreipė dėmesį į V. Uspaskicho pasitikėjimą savimi bei nekuklius šio politiko pareiškimus, esą per antrąjį Prezidento rinkimų turą nugalės tas kandidatas, kurį jis rema. Kartu A. Lukošaitis pripažino, kad apie paramą su V. Uspaskichu pradėjęs kalbėtis V. Adamkus, neretai kritikavęs Darbo partijos vadą, yra priverstas taip elgtis. “Visoje valstybėje tokia atmosfera: žmonės neprašo rimtų programų, idėjų. Jiems patinka tai, apie ką postrinauja V. Uspaskichas. Jiems patinka, kai iš vakaro žadama, kad jau kitą rytą gyvenimas pagerės. Gal jie tuo ir netiki, bet jiems tai patinka”, - tvirtino A. Lukošaitis. Jo žodžiais, vis dėlto esama esminio skirtumo tarp tos paramos, kurios siekia V. Adamkus, ir tos, kuria užsitikrino K. Prunskienė. “Kas bjauriau atrodo - ar prašyti paramos V. Uspaskicho, ar R. Pakso? Ačiū Dievui, kad vienas iš kandidatų bent jau neprašo R. Pakso paramos”, - konstatavo politologas.

Europos Parlamento rinkimuose už Darbo partiją balsavo daugiau nei 30 proc. rinkėjų.

Apie jų sulaikymą pranešė vyriausias prokuroras.

- **Kubos** katalikų vyskupai pasmerkė suvaržymus, kuriuos įsivedė Kubos vyriausybė. Daugelis dolerinių Kubos parduotuvių buvo uždarytos arba buvo pakeltos kainos. Daug kubiečių gyvena ir dirba Amerikoje, tačiau nebegaali siųsti pinigų savo giminėms Kuboje. Prez. Bush gegužės mėn. pasirašė įstatymą, kuris Amerikos kubiečiams leidžia aplankyti gimines kartą per tris metus. Anksčiau leisdavo vizituoti kasmet. Pinigus dabar leidžiama siųsti tik giminaičiams.

- **Rusijoje**, Samaros mieste žmonių pilnoje turgavietėje sprogo bomba, žuvo 8 žmonės, sužeisti 37 žmonės, Spėliojama, kad išsprogdino gangsteriai ir kriminaliniai banditai, ne politiniai priešai.

DR. K. BOBELIS LAUKIA TEISMO SPRENDIMO

Vilnius, birželio 17 d. (ELTA). Seimo narys Kazys Bobelis Lietuvos krikščionių demokratų valdybos sprendimą pašalinti jį iš partijos laiko niekiniu. Jis teigia ir toliau tebelaiikas save Lietuvos krikščionių demokratų pirminku.

"Jų sprendimai yra nuliniai, niekiniai. Kuomet bus priimtas teismo sprendimas, tuomet reaguosime, padarysime atitinkamas išvadas. Esu partijos pirmininkas tol, kol teismas priims sprendimą", - sakė *Eltai* K. Bobelis.

Jis taip pat tvirtino esąs krikdemas ir nesvarstąs galimybės pakeisti partijos. K. Bobelio duomenimis, šiuo metu jau 12 kitaip manančių krikdemų pašalinta iš partijos.

Tokio pat likimo susilaukęs Eduardas Pabarčius dėl partijoje susiklosčiusios padėties

kaltina Lietuvos krikščionių demokratų vicepirmininką, Seimo narį Algirdą Saudargą. Jam pritariantis K. Bobelis sakė, kad "A. Saudargas paaukojo partiją už vietą Vatikane". Šią savaitę Seimo Užsienio reikalų komitetas pritarė A. Saudargo kandidatūrai į Lietuvos ambasadoriaus Vatikane postą.

Krikščionių konservatorių socialinės sąjungos sąrašė dalyvavęs Europarlamento rinkimuose E. Pabarčius neatmetė galimybės, kad ir per Seimo rinkimus krikdemai bendradarbiaus su šia Gedomino Vagnoriaus vadovaujama politine jėga. "Jeigu sutarsime, gal jungsimės", - sakė E. Pabarčius.

Šią savaitę posėdžiavusi Lietuvos krikščionių demokratų valdyba dėl partijos statuto pažeidimų nutarė pašalinti iš partijos K. Bobelį.

PASIRINKIMAS TARP VAKARŲ IR RYTŲ

Vilnius, birželio 16 d. (ELTA). Rinkėjų apsisprendimas, už kurį kandidatą balsuoti per antrąjį Prezidento rinkimų turą, bus pirmiausia vertybinis - susijęs su šalies orientacija į Rytus arba į Vakarus, taip pat su požiūriu į apkaltą nušalintajam prezidentui Rolandui Paksui. Tai, kalbėdamas per "Žinių radiją", pareiškė laikinasis Prezidentas Artūras Paulauskas. "Manau, kad šis balsavimas - tai vertybinis pasirinkimas, vakarietiškos orientacijos pasirinkimas. Negaliu nepaminėti ir apkaltos proceso. Matome, kaip išsiskyrė ir politikų, ir visuomenės nuomonė. Tai balsavimas ir už tai, ar aukščiausieji šalies pareigūnai turi atsakyti už savo veiksmus, ar kai kam galima netaikyti atsakomybės. Taigi vertybinis pasirinkimas čia - pagrindinis", - teigė A. Paulauskas. Jo požiūriu, antrojo turo kandidatai ir už juos balsuosiantys rinkėjai skirtingai mato Lietuvos ateitį. "Norim ar nenorim, ir visuomenė taip skirstosi. Yra tie, kurie mąsto apie valstybės ateitį ir turi savo pasirinkimą - mato mus NATO, Europos Sąjungoje, mato aktyvią, į Vakarus orientuotą užsienio politiką, euroatlantinių ryšių stiprėjimą.

Kiti gali matyti kitą kryptį: tai gali būti Rytai, kitokia nuomonė atsakomybės klausimu", - pažymėjo laikinasis šalies vadovas. Pasak jo, antrajame Prezidento rinkimų ture reikės mąstyti ne apie tai, kuris kandidatas gražesnis ar daugiau žada. Jo žodžiais, bus galima vertinti dviejų kandidatų atliktus darbus, kurių, A. Paulausko teigimu, esama nemažai. A. Paulausko nuomone, antrasis Prezidento

rinkimų turas turėtų žmones "sukrėsti". Jis teigė esąs įsitikinęs, jog menkas rinkėjų aktyvumas antrajame ture gali lemti "labai blogus rezultatus".

Savo ruožtu Europos Parlamento rinkimų rezultatus laikinasis prezidentas įvertino skeptiškai. "Koncentruotai pasakyčiau taip: tai buvo ryškus protestas. Tą protestą - nepasitenkinimą valdžia, nusi-vylimą viskuo ir visais per 14 nepriklausomybės metų - sumaniai kurstė Darbo partija. Rinkėjai pasirinko protestą, atidavė balsus Darbo partijai", - sakė A. Paulauskas. Jo žodžiais, už Darbo partiją balsavę žmonės siekia lengvo problemų sprendimo ir "lengvo gyvenimo". "Balsuodami prieš valdžią, protestuodami, jie akivaizdžiai parodo, kad visiškai atsiduoda populistų valdžios įtakai", - pažymėjo laikinasis prezidentas. Tokiam rinkėjų balsavimui per EP rinkimus, pasak A. Paulausko, turėjo įtakos nepakankamas politinis išprusimas - nenoras gilintis, kaip valdoma valstybė, ir valstybės misijos nesuvokimas. "Turime pripažinti, kad šiuos žmones daugiausia domina medžiaginiai dalykai, trumpalaikiai tikslai, o apie vertybes čia, be abejo, labai sunku kalbėti", - tvirtino jis. A. Paulausko žodžiais, švietimas yra svarbus kovojant su populizmu, tačiau vien jo nepakanka.

Anot laikinojo prezidento, reikia spręsti svarbias socialines problemas. "Turime pripažinti, kad šiandien pensijos mažos, yra nedarbas, biurokratizmas ir tai, kas susiję su valstybės išipareigojimų vykdymu - indėlių grąžinimu, kompensacijomis už negrąžin-

Kai Lietuvos min. pirmininkas įteikė NATO ratifikavimo dokumentą JAV Valstybės sekretoriui, kartu su kitų valstybių vadais, juos pasveikino JAV prez. G. Bush, dešinėje. Šalia Lietuvos min. pirm. Algirdas Brazauskas, viduryje Slovakijos premjeras M. Dzurinda.

Reuters nuotr.

SEIME PAGERBTAS SOVIETŲ SĄJUNGOS OKUPACINIO REŽIMO AUKŲ ATMINIMAS

Vilnius, birželio 14 d. (ELTA). Gedulo ir vilties diena turi išlikti kalendoriuje kaip XX šimtmečio atminimas ir pilnos Europos istorijos dalis, pirmadienį Seime minint 1941 metų birželio tremties metines pažymėjo laikinasis Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas. Pasak jo, dabar teisėtai ir pagrįstai priklausydami bendrai Vakarų Europos erdvei, turime pareigą dalytis mūsų istorijos patyrimu. Č. Juršėnas ragino pasistengti, kad skaudų likimą patyrusių asmenybių vardai ir tremties bei pokario kovos ženklai būtų tinkamai atspindimi miestų gatvėse, aikštėse, pastatų fasaduose, antkapiuose, kituose paminkluose. Minint Gedulo ir vilties dieną parlamento vadovas taip pat išreiškė susirūpinimą, kad nepakankamai pasimokėme iš skaudžios praeities. "Ar iš to pakankamai pasimokėme? Ar ne per daug skersai vieni į kitus žiūrime, lenktyniaujame, kas labiau myli Lietuvą? Vis ne-nutylandčios kalbos apie "elitą" ir "runkelius" yra savotiški anos "klasių kovos" atgarsiai, galimas dalykas, net gudriai pametami iš kitur", - pažymėjo Č. Juršėnas.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas, Seimo narys **Povilas** tą žemę. Ir, aišku, tie skirtumai tarp miesto ir kaimo labai erzina žmones", - teigė A. Paulauskas. Jis taip pat nuogastavo dėl menko rinkėjų aktyvumo per birželio 13 d. vykusius EP ir Prezidento rinkimus. "Kai kas galvoja, kad, keršydami valdžiai arba tą dieną pasirinkdami kitokius malonumus, jie tokiu būdu nedalyvauja rinkimuose, bet vėliau turės teisę kritikuoti valdžią. Šitie žmonės - o jų daugiau kaip pusė - išties netenka moralinės teisės kritikuoti valdžios sprendimų, nes jie nedalyvauja tos valdžios rinkimuose", - tvirtino laikinasis valstybės vadovas.

Jakučionis apgailestavo, kad "demokratinis pasaulis nėra bešališkas, jis genocidu pripažįsta tik vienos tautos naikinimą". "Nacizmas ir komunistizmas - tai broliai dvyniai, vienodi nusikaltėliai. Tik nacizmas jau senai pasmerktas ir nubaustas Niurnberge, o komunistinių nusikaltėlių Niurnbergas vis dar laukia. Tikimės ir viliamės, kad teisingumo diena netrukus ateis - ne dėl keršto, o dėl žmonijos saugumo ir dėl teisingumo" - teigė Seimo narys P. Jakučionis. Genocido ir rezistencijos tyrimo centro duomenimis, sovietinio genocido ir teroro aukomis 1940-1958 metais tapo kas trečias Lietuvos gyventojas. Pasak P. Jakučionio, buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai nerimauja, girdėdami ketinimus Lietuvoje vėl atkurti kruvinąją komunistų partiją, sielvartauja dėl to, "kad už milijoną galima nusipirkti Respublikos prezidentą, arba įsteigti savo privačią politinę partiją".

Seime taip pat kalbėjo Genocido ir rezistencijos tyrimo centro Genocido ir rezis-

tencijos departamento direktorius **Arvydas Anušauskas**, "Lapteviečių" brolijos pirminkas **Jonas Markauskas** ir istorikas **Antanas Tyla**. Iškilmingame minėjime, skirtame okupacinių režimų aukoms pagerbti, dalyvavo laikinai einantis Respublikos prezidento pareigas Artūras Paulauskas, Ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas, prezidentas Valdas Adamkus, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatai, Konstitucinio ir kitų teismų teisėjai, Lietuvai akredituotų diplomatinių misijų vadovai, buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, kiti svečiai. Minint Gedulo ir vilties dieną, vidurdienį prie Seimo rūmų esančioje Nepriklausomybės aikštėje iškilmingai pakelta valstybinė vėliava su gedulo juostomis. Parlamento galerijoje atidaryta Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Genocido aukų muziejaus parengta paroda "Karas po karo. Ginkluotas antisovietinis pasipriešinimas Lietuvoje 1944-1953 m."

V. ADAMKAUS AUTORITETAS REIKALINGAS VALSTYBEI

Vilnius, birželio 17 d. (ELTA). Darbo partija ir jos vadovas Viktoras Uspaskichas kol kas neatskleidžia, ką žada paremti, jeigu rems, antrajame pirmalaikių Prezidento rinkimų ture. Tačiau pats V. Uspaskichas pabrėžia Valdo Adamkaus autoriteto svarbą ir užsimena, jog tikimybių, kad Darbo partija gali paremti V. Adamkų, yra nemažai.

"Viena, galiu pabrėžti jau dabar, kad V. Adamkaus autoritetas, jis tame turi privalumą, reikalingas mūsų valstybei", - žurnalistams sakė V. Uspaskichas po kelias valandas trukusio Darbo partijos prezidento susitikimo su V. Adamkumi.

V. Adamkaus teigimu, susi-

tikime nekalbėta apie paramą, tiesiog aptartos vertybės, kurių laikosi ir pats kandidatas, ir Darbo partija. V. Adamkus, taip pat ir V. Uspaskichas tikino, jog pokalbis buvęs turiningas ir naudingas, aptarti programiniai valstybės valdymo, žemės ūkio, verslo, ekonomikos klausimai.

V. Adamkus pripažino, jog "bet kokia parama politinių partijų turi reikšmę galutiniams rinkimų rezultatams".

Pasak V. Uspaskicho, V. Adamkaus atsakymai į prezidento narių klausimus juos tenkinę. V. Uspaskichas teigė, jog partijos prezidento narius domino ir būsimo Prezidento komandos sudėtis, ir formavimas.

DĖL PAKARTOTINIO BALSAVIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMUOSE

Š. m. birželio 27 d. vyks pakartotinis balsavimas Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimuose. Lietuvos Respublikos piliečiai, įrašyti į generalinio konsulato Čikagoje rinkėjų sąrašą (užsiregistravę generaliniame konsulate Čikagoje arba balsavę Respublikos Prezidento rinkimuose ir rinkimuose į Europos Parlamentą, vykusiuose š.m. birželio 13 d.), netrukus paštu gaus rinkimų biuletenį ir tris vokus. Jūsų veiksmai balsuojant:

1. Pažymėkite pavardę to asmens, už kurį balsuojate, padarydami rinkimų biuletenyje atitinkamą žymą.

2. Užpildę rinkimų biuletenį, idėkite jį į vidinį voką ir voką užklijuokite.

3. Vidinį voką ir rinkėjo pažymėjimą idėkite į išorinį voką ir jį užklijuokite.

4. Išorinį voką su jame esančiais rinkimų dokumentais idėkite į trečią voką, ant kurio užrašytas generalinio konsulato Čikagoje adresas. Voką užklijuokite, užrašykite savo adresą ir išsiųskite.

Balsuojančių paštu balsas bus įskaitytas, jeigu ant voko esanti išsiuntimo data bus ne vėlesnė negu birželio 27 d. ir generalinis konsulatas Čikagoje dokumentus gaus iki 2004 m. liepos 1 d. 10.00 val.

Balsuoti taip pat bus galima

nurodytu laiku šiuose balsavimo punktuose:

Generaliniame konsulate (211 E. Ontario St., Suite 1500, Chicago, IL 60611):

2004 m. birželio 21-25 d. nuo 13.00 iki 17.00 val.;

2004 m. birželio 26 d. nuo 11.00 iki 15.00 val.

Čiurlionio galerijoje Jau-nimo centre (5600 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636):

2004 m. birželio 27 d. nuo 7.00 iki 20.00 val.

Pasaulio lietuvių centre (14911 W. 127th St., Lemont, IL 60439):

2004 m. birželio 27 d. nuo 8.00 iki 14.00 val.

Lietuvos Respublikos piliečiai, neužsiregistravę generaliniame konsulate Čikagoje ir nebalsavę Respublikos Prezidento rinkimuose ir rinkimuose į Europos Parlamentą, vykusiuose š.m. birželio 13 d., taip pat turės galimybę balsuoti nurodytu laiku asmeniškai atvykę į aukščiau nurodytus balsavimo punktus.

Primername, kad asmeniškai balsuoti atvykę rinkėjai *su savimi privalo turėti Lietuvos Respublikos pasą.*

Informaciją apie kandidatų į Respublikos Prezidentus biografijas, jų programas, informaciją apie rinkimų organizavimą galima rasti internete adresu: www.vrk.lt.

Lietuvos ambasadorius Washingtone vizito metu pas Čikagos miesto merą. Iš kairės: Lietuvos garbės konsulas Stanley Balzekas, Jr., meras Richard M. Daley, ambasadorius Vygaudas Ušackas, Lietuvos generalinis konsulas Giedrius Apuokas. *Mero įst. nuotr.*

LIETUVOS AMBASADORIUS JAV V.UŠACKAS ATIDARĖ LIETUVOS GARBĖS KONSULATĄ PORTLANDE, OR, JAV

Š.m. birželio mėn. 16 d., Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas oficialiai atidarė Lietuvos garbės konsulatą Portland, Oregon valstija, bei pasveikino naująjį Lietuvos garbės konsulą, verslininką Randolph L. Miller.

Atidaryme kalbėjęs Lietuvos ambasadorius sakė, kad “iki šiol Lietuvos vėliava Oregon valstijoje buvo legendinis Lietuvos krepšininkas Arvydas Sabonis, o dabar - naujasis garbės konsulas - Randolph L. Miller.”

“R. L. Miller patirtis pritraukiant investicijas į Orego-

no valstiją, bei patirtis vadovaujant valstijos Ekonominės plėtros agentūrai, prisidės prie Oregon valstijos bei Lietuvos verslo ir turizmo ryšių plėtros.”

Konsulato atidaryme taip pat dalyvavo Oregon valstijos verslininkai, tame tarpe ir Ochooco Lumber Co. kompanijos prezidentė Diane Montoya.

D. Montoya kalbėjo apie savo kompanijos verslo patirtį Lietuvoje ir apibūdino Lietuvą kaip “ypatingai draugišką aplinką verslui”, bei paskatino kitus amerikiečių verslininkus pasinaudoti verslo galimybėmis Lietuvoje.

NAUJA TAUTOS FONDO PIRMININKĖ

2004 m. birželio 10 d. Tautos fondo taryba pakvietė dr. Giedrę Kumpikaitę būti Tautos fondo valdybos pirmininke. Buvęs valdybos pirmininkas Algis Vedeckas po 7 metų pasitraukė iš pareigų. Dr. Kumpikaitė buvo JAV LB New Yorko apygardos pirmininkė 2001-2004 metais, ji taip pat yra New Yorko Lietuvių piliečių klubo vice-pirmininkė, steigėja ir prezidentė Lietuvių radijo programos New Yorke, Korp! Neo-Lithuania New Yorko skyriaus buvusi pirmininkė ir ėjusi išdininkės bei sekretorės pareigas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos New Yorko skyriaus buvusi valdybos narė.

Dr. Giedrė Kumpikaitė yra lakūno Juliaus Kumpikevičiaus-Kumpiko ir Izabelės Avižienytės-Kumpikienės duktė. Ji yra nuolatinė gyventoją New Yorke, dabartiniu laiku dėsto prancūzų literatūrą, taip pat vokiečių ir lotynų. Dr. G.Kumpikaitė dažnai lankosi Lietuvoje.

Naujas garbės konsulas Randolph L. Miller yra Oregono Pasaulio reikalų tarybos Oregono pirmininkas, Nacionalinės nepriklausomų distributorių asociacijos direktorius bei Portlando miesto merės Vera Katz patarėjų verslo klausimais narys.

LR ambasados inf.

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

LVIII

Šiandien SSKP šalininkai, o jų pakankamai daug, laukia paramos. [...] Žmonės šiandien laukia, ką pasakys SSKP CK plenumas, kaip įvertins, kokius žengs žingsnius. Tikėtis, kad kokių teigiamų žygių imtųsi savarankiškos LKP vadovybė, nerealu. Ji darys viską, kad forsuotai įgyvendintų XX suvažiavimo nutarimus. [...] Tai štai, gerbiamieji Centro Komiteto nariai, nepasiduodami emocijoms priimkite pagrįstą, apgalvotą sprendimą. Ta pačia proga noriu jus informuoti, kad vakar draugas Beriozovas per Respublikos radiją paskelbė, jog SSKP CK plenumas neturi objektyvios informacijos ir dėl to padaro ne visai teisingas išvadas. [...] Būtina suprasti viena, kad nemaža dalis LKP narių prarado teisę vadintis komunistais. [...] Manau, teisingai vakar keltas klausimas, kad reikia imtis ne tik partinių, bet ir ekonominių, politinių prie-

monių, bet ne sankcijų. Jokių būdu nebūtų išsprendžiamos LKP, respublikos problemos tik priėmus plenumo nutarimus. Ką turiu galvoje? Aš pritariu Michailo Sergejevičiaus Gorbačiovo pasiūlymui, kad reikia priimti įstatymą, uždraudžiantį veikti organizacijoms, judėjimams, kurie kursto separatizmą ir nacionalizmą. Tai iš karto daug ką išspręstų. Antra. Būtinai reikia kuo skubiau Aukščiausiąjai Tarybai priimti įstatymą dėl tarybinių respublikų įstojimo į SSRS ir išstojimo iš jos. Tai būtų šaltas dušas karštomis galvoms. [...] Manau, kad reikia priimti daug ir kitokių nutarimų. Ir pagal partinę liniją. Būtinai reikia įvertinti LKP XX suvažiavimo nutarimus ir juridinę prasme. [...] Turime įsisąmoninti, kad, kaip patvirtina ir LKP XX suvažiavime patvirtinti programiniai dokumentai, savarankiškoje LKP komunistiško yra

likę tik vienas pavadinimas. Netgi būti socialdemokratais netinka. Aš perskaičiau Švedijos socialdemokratų partijos programą - švedai kur kas kairesni. Tad geriausiu atveju savarankišką LKP galima būtų pavadinti nacionaline liberaliąja partija. [...] Bet mes respublikoje nenorime konfrontacijos, nes ji turėtų pasekmių ne tiek lietuviams, bet ir rusams, lenkams - visiems. Lietuva mums visiems - bendras namas. [...]

J.Kuolelis. Aš - LKP XX suvažiavimo delegatas, LKP narių ant SSKP platformos konferencijos dalyvis, laikinojo LKP CK sekretorius. Mano pavardė - Kuolelis. Draugai, sunku įsivaizduoti tą žalą, kuri padaryta Lietuvos partinei organizacijai.

[...] Labiausiai komunistus demoralizavo tai, kad LKP CK nuėjo su tais, kurie nieko bendro su SSKP, su pertvarka neturėjo. Tai turėjo lemiamą

įtaką. Iš tikrųjų nuo šių metų pavasario, nuo LKP CK XVIII plenumo, vyko kryptingas partijos griovimas. LKP biuras nuolat išklausydavo partijos rajonų ir miestų komitetų sekretorių ataskaitas, kaip sprendžiami LKP statuso klausimai. [...] Pagaliau kaip buvo renkami suvažiavimo delegatai! Koks buvo spaudimas! O kaip suvažiavime buvo suteikiamas žodis? Man teko kalbėti suvažiavime. Bet buvo sukeltas toks triukšmas, jog aš savo žodžių negirdėjau. [...] Mums siūloma sėsti su savarankiškos LKP CK už bendro derybų stalo, kad būtų numatytas likimas. Bet pirmiausia reikia tinkamai įvertinti tuos, kurie pakenkė mūsų partijai. Ir čia kompromisų negali būti! Be principingo Plenumo įvertinimo, mes negalime grįžti į Lietuvą. Tai būtina, kad būtų išsaugota partija, komunistai. [...] Jeigu po LKP CK XVIII plenumo energingai būtų buvę imtasi priemonių matant, kur sukama Lietuvos partinė organizacija, nebūtų tokios padėties, nebūtų reikėję ir šiandieninio plenumo. [...] Todėl, draugai, labai prašom jus, prašom SSKP CK

palaikyti mus. Dėl to kreipiamės į visą partiją, į CK, Politinį biurą. Šiandien kitokio sprendimo negali būti. [...] Šiandien be principinių nutarimų mes negalime išsiskirstyti.

S.Giedraitis. Buvęs LKP CK sekretorius, atsakingas už LKPCK agrarinę politiką. Taip, mūsų partijos suskaldymas - tai visos lietuvių tautos, visų Lietuvos ir šalies komunistų tragedija. Tai didelis pavojus ir visai mūsų šaliai.

Lietuvoje vyksta kova dėl valdžios. Visi sutinka, kad respublika jau ateinančiais metais išstos iš SSRS. Prie to einama. Apie tai kalbėjo ir draugas Beriozovas. [...] Aš manau, kad teisinga sudaryti komisiją. Bet jai jokių būdu negali vadovauti tokie kaip draugas Brazauskas. Jis sąmoningai ėjo tuo keliu, kuris ir nuvedė mūsų partiją akliavietėn. Beje, dėl to jau prieš metus mes kreipėmės į CK ir prašėme priimti radikalius sprendimus kadru politikoje. Bet į tai nebuvo atsižvelgta. Nespręsta. Ir šioje srityje tenka nemažas “nuopelnas” SSKPCK sekretoriui draugui Jakovlevui, kuris savo vizito Lietuvoje metu blaiviai neįvertino politinės situacijos. **(Bus daugiau)**

BENEDIKTAS POVILAVIČIUS SVETUR, IR VISADA NAMIE

Dr. Jonas Bruveris

II.

B.Povilavičius ilgus metus puošė ir turtino tautiečių (ne tik bostoniškių – juk yra koncertavęs Niujorke, Čikagoje, Baltimorėje, Los Andžele ir kt., Kanadoje) kultūros gyvenimą, nuolatos palaikė jame puikiausių muzikos meno vertybių buvimą. Dainuodamas istorijos bei visuomenės gyvenimo įvykius pažymintčiuose renginiuose, jų reikšmę aukštino menui būdinga dvasios galia; dainuodamas kitataučių auditorijai, liudijo lietuvių kultūros gyvastingumą.

Žinoma, paminėtieji kūriniai – tik nedidelė B.Povilavičiaus dainuoto repertuaro dalis. Apskritai jis panašus į daugelio dainininkų koncertinį repertuarą – įvairių laikų (vyrauja XIX amžius) operų ištraukos, dainos. Vis dėlto pažymėtina, kad jame randame vieną kitą italų baroko (Alessandro Stradella, Francesco Durante) kūrinių, dvi Georgo Friedricho Händelio oratorijos "Semelė" arijas bei populiariąją operos "Kserksas" titulinio veikėjo ariją "Ombra mai fu" ("Nemarus šešėlis"). Spauda ne sykį gyrė dainininką už minėtosios W.A.Mozarto Figaro arijos atlikimą; tikrai didelio pagyrimo vertas Sarastro arijos "O Isis und Osiris" (lietuviškai dainuojama "Dievų dievai") atlikimas; taip pat gražiai turėdavo skambėti L.van Beethoveno arijetė "In questa tomba oscura" ("Tamsiam kape"). Toliau – XIX amžius, romantizmas. Čia vyrauja italų operos bosų arijos. Tai G.Rossini Don Basilio vadinamoji Šmeižto arija ("La calunnia"), minėtosios G.Verdi Procidos ("O, tu Palermo"), Pilypo II-ojo, taip pat Fiesco ("Simone Boccanegra"), "Nabucco" Zacharijo arijos, Arrigo Boito "Mefistofelio" baladė. Prie jų prisideda prancūzų muzika – Fromentalio Halvy "Žydės" kardinolo Bregni kavatina, L o Delibes'o operos "Lakm" Nilakhantės arija, taip pat minėtoji Wolframo von Eschenbacho *Daina Vakarinei žvaidzei* (R. Wagnerio "Tannhäuseris"), rusų operos pavyzdžiai – Aleksandro Borodino "Kunigaikščio Igorio" pagrindinio veikėjo (irgi baritono) arija, Nikolajaus Rimskio-Korsakovo operos "Sadko" *Variagų svečio daina*, dar vienas kitas kūrinys. Kaip tik tarp to laikotarpio muzikos randame populiariausius baritonų repertuaro kūrinius – tai dar Ch. Gounod "Fausto" Valentino *Malda* (B. Povilavičius yra dainavęs ir Mefistofelio – šią partiją dainuoja ir bosai, ir baritonai – vadinamąją *Rondo Aukso veršiui*) ir netgi Rugiero Leoncavallo "Pajacų" Prologas, ypač

būdingas veristinės dramos fragmentas.

Kiekvieno dainininko repertuaro puošmena, netgi jo meistriskumo bei skonio rodiklis yra romantikų, vėlesnio laiko kompozitorių dainos. B.Povilavičiaus dainuota apie dešimtį Franzo Schuberto dainų, tarp jų "Mirtis ir mergelė", "Muzikai", "Liepa"; koncerte pagret padainuotos trys ar keturios F.Schuberto dainos – jau kone įvykis. Dainuota viena kita Piotro Čaikovskio, Modesto Musorgskio ("Blusa"), dar keleto kompozitorių vokalinė miniatiūra. Atrodytų, palyginti nedaug. Tačiau taip nėra.

Kaip sakyta, 1959 m. Bostono konservatorijos studentų koncerte B.Povilavičius dainavo "Sicilijos mišparų" Procidos ariją. Kūrinys dainininkui buvo artimas greičiausiai ne tik dėl jo grožio; Giovanni Procida, į pavergtą gimtąjį kraštą grįžęs tremtinys, dainuoja apie laisvę (kuomet 1961-aisiais Antanas Kučingis, prieš keletą metų iš Sibiro tremties grįžęs žymusis bosas, tą ariją padainavo koncerte Kaune (Procidos vaidmenį rengė operos premjerai Vilniuje, Operos ir baleto teatre), sujaudinta publika atsistojo, sukėlė ovaciją, pasigirdo šūksniai: "Laisvės!". Premjeroje A.Kučingiui nebebuvo leista dainuoti, o rudenį – neva "pačiam prašant" - jis buvo iš teatro atleistas į pensiją...). Kitas B.Povilavičiaus tame koncerte padainuotas kūrinys buvo Aleksandro Dirvianskaitės ir Tyrų Dukters daina "Sapnai". A.Dirvianskaitė, pianistė ir kompozitorė, tą bene 1923 m. sukurtą dainą buvo paskyrusi studijų Leipcige bendramokslei Gražinai Matulaitytei, o 1959-aisiais buvo Vilniaus J.Tallat-Kelpšos muzikos mokyklos bendrojo fortepijono mokytoja. Gi Tyrų Duktė – Bronė Buivydaitė, poetė, dramaturgė, rašytoja, tuomet gyveno Anykščiuose. Tos moterys būtų labai apsidžiaugusios sužinoję, kad jų daina skambėjo tolimojoje Amerikoje kartu su V.Bellini, G.Verdi, J.Massenet, G.Puccini, O.Respighi kūrinių.

Taigi, lietuvių muzika visą laiką buvo lygiareikšmė, kartais ir vyraujanti B.Povilavičiaus koncertų dalis. Dažnai dainuodavo ir klausytojų, ir pačių dainininkų tas ypač mėgiamas operų dainas – Jurgio Karnavičiaus "Gražinos" Jaunojo bajoro, Vytauto Klovos "Pilėnų" Ūdrio dainą, taip pat S.Šimkaus "Pagirėnų", J.Gaidelio "Danos" arijas. Tuo tarpu lietuvių kompozitorių dainos sudarė didžiausiąją dainininko kamerinio re-

pertuaro dalį. Bene kiekviename koncerte dainuodavo kelias tokiam atlikimui pritaikytas liaudies dainas (tai senas, Atgimimo laikų lietuviškuosiuose varkuose susidaręs lietuvių dainininkų paprotys) bei originalias kompozitorių dainas. Užsiminęs, kad kai kurie dainininkai vengia liaudies dainų (neva "nėra su kuo pasirodyti"), vienoje recenzijoje Juozas Stankūnas pabrėžia B.Povilavičių liaudies dainas dainuojant netgi "tobulai, rafinuotai", todėl sulaukiant pelnytų publikos plojimų. Daugiausiai dainavo S.Šimkaus, J.Tallat-Kelpšos, J.Gruodžio, taip pat K.V.Banaičio, B.Budriūno harmonizuotų liaudies ir originalių dainų, vieną kitą J.Naujilio, M.Petrausko, A.Kačanausko, J.Štarkos, V.Jakubėno, A.Aleksio, J.Stankūno, S.Čerienės, L.Stuko dainą, yra giedojęs Č.Sasnausko "Skubink prie kryžiaus". Buvo kviestas į Juliaus Gaidelio 70-mečio koncertą, kuriame dainavo "Danos" ariją ir liaudies dainą. Įdomu B.Povilavičiaus repertuare aptikti, berods, po vieną Lietuvos kompozitorių Vytauto Kairiūkščio, Vytauto Barkausko, Rimvydo Žigaičio, Algimanto Raudonikio dainą; Vytauto Klovos ir Justino Bašinsko dainomis buvo geroškai susidomėjęs, nes gana dažnai padainuodavo trejetą V.Klovos ciklo "Ganyklų dainos" dainų, J.Bašinsko keturių dainų ciklą "Ruduo" ar kokią to ciklo dainą. B.Povilavičius pirmasis padainavo bene septynias Jeronimo Kačinsko dainas, - kūrinių premjeros – tai jau ne tik ypač reikšmingas muziko atlikėjo kūrybinės biografijos, bet ir visos muzikos kultūros faktas. Pažymėtinas yra B.Povilavičiaus koncertų programų sudarymo būdas. Sakysime, valstybės, visuomenės gyvenimo švenčių minėjimo ar kitokiems proginiams koncertams nieškojo specialių kūrinių, nes besąlygiškos meno vertybės yra universalios. Kai dainininkai koncertą pradeda lietuviškomis dainomis, o paskiau dainuoja – dažnai gana įprastą, "patikrintą" – kitokį repertuarą, kartais gali pasirodyti, J.Stankūno žodžiais tariant, kad toji lietuviškoji pradžia yra lyg ir privalomas "patriotinis gestas". Tuo tarpu B. Povilavičius su lietuviškais kūrinių elgiais taip, kaip ir su kitais. Grupuodamas kūrinius pagal žanrą, stilių, jų parašymo laiką ir pan., lietuvių muziką dažniausiai deda į koncerto programos vidurį; kai ji kokį kartą atsiduria programos pradžioje – tai tik dėl tokio jos sudarymo būdo.

Kai kurių B.Povilavičiaus koncertų vedėja bei recenzentė Elena Vasyliūnienė yra rašiusi, kad dainuodamas ir Valstybės operos solistų dainuotus kūrinius, B.Povilavičius tarsi nukelia klausytoją į Nepriklausomos

Lietuvos laikus. Tikrai. Juk Valsybės teatre tas baritono ir boso arijas dainavo Antanas Sodeika, Jonas Būtėnas, Juozas Mažeika, Petras Oleka, Antanas Kučingis, Ipolitas Nauragis, kiti puikūs solistai. Štai paskutinioji 1944 m. pavasario Valstybės operos premjera – W.A.Mozarto "Figaro vedybos": Figaro dainavo A.Kučingis, Grafienė buvo Antanina Dambrauskaitė, Susanna – Elzbieta Kardelienė, Cherubino – Pranciška Radzevičiūtė, grafas Almaviva – Juozas Mažeika. Neteisinga istorija nuniokojo jų statytą kultūros rūmą, išblaškė dainininkus, dirigentus, dailininkus, orkestro, choro, baleto narius, kitus teatro žmones, tačiau tradicijos galios, dvasios vienovės nepajėgė panaikinti. B.Povilavičiui tikriausiai ypač malonūs buvo jo koncerto recenziją parašiusios E. Kardelienės, spaudoje randami Elenos Kalvaitytės-Velbasienės, Petro Armono, kartu koncertavusio ir į spaudą rašiusio Stasio Liepo, jo kūrybos eigą stebėjusio, kūrinius į lietuvių kalbą vertusio Stasio Santvaro pagyrimai. B.Povilavičiaus koncertų pianistas akompaniatorius buvo Jeronimas Kačinskas, vienas žymiausių mūsų muzikos kultūros asmenų apskritai; dainavo J.Kačinsko vadovaujamo Melrose orkestro koncerte. B.Povilavičiui yra akompanavęs Algirdas Kačanauskas, taip pat Julija Rajauskaitė-Šušienė. Kai - atlik-

dami kiekvienas savo labai solidžią programą – jiedu surengė koncertą Niujorko Carnegie Recital Halle, B.Povilavičiui akompanavo (apskritai ne sykį) Vytenis Vasyliūnas, kaip ir Raimonda Apeikytė, Frances Kavaliauskaitė, Albinas Prižgintas, Saulius Cibas – išėivijoje užaugusio talentingo jaunimo, pianistų būrio atstovai. Tarp B. Povilavičiaus koncertų bičiulių – įspūdingas dainininkų būrelis – Janina Liustikaitė, Daiva Mongirdaitė, Marytė Bizinkauskaitė, Audronė Gaižiūnienė, Ona Aleksaitė-Pach, Violeta Balčiūnienė, Genė Ugianskienė, Ona Zubavičienė, Danutė Mileika, tenorai Algimantas Strašunskas, Norbertas Lingertaitis. Tarp programų atlikėjų randame pianistę Aldoną Kepalaitytę, fleitininką bei fagotininką Albiną Tamošiūną, klarnetininką Viktorą Prižgintą, vargonininką Daniel Mažeiką ir – o, ypač malonus netikėtume! – kun. Vincą Valkavičių, smuikininką, įvairiapusį muziką. Namai, tikri Namai.

Sugriuvo lietuvių skyrusios sienos ir užtvaros; šiandieninis jaunimas tik iš tėvų pasakojimų ir knygų bežino priešiškos ideologijos pastangas perkirsti mūsų kultūrą į dvi dalis – namie ir svetur. Nepavyko. Ir Benediktas Povilavičius buvo vienas tų – laimė, gausių – dvasios darbininkų, kurių dėka jos vienovė buvo išlaikyta, o paveldas – labai praturtintas. **(Pabaiga)**

Keturiasdešimt antrasis “Dirvos” NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas iš A.A. Simo Kašelio palikimo

Tematika: Autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Rašiniai privalo būti pasirašyti slapyvardžiu. Šis slapyvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Rašiniai turi būti atsiųsti iki **2004 m. lapkričio 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti adresu:

**“Dirva”, Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA**

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija - 500 JAV dolerių, Antroji premija - 300 JAV dolerių

Konkurso rašinių vertinimo komisija sprendžia paprastą balsų daugumą.

Mindaugas Jankauskas per susitikimą su Cicero lietuviais – dešinėje žymus JAV lietuvių veikėjas dr. Patras Kisielius. *E.Šulaičio nuotr.*

CICERO, IL

MENININKAI IŠ LIETUVOS

Aktorius Egidijus Stancikas ir dainininkas Mindaugas Jankauskas, kurie per mėnesį laiko aplankė desėtką JAV lietuvių kolonijų, gegužės 16 d. savo pasirodymais Cicerojė ir Čikagoje užbaigė savo viešnagę Dėdės Samo žemėje.

Šie lietuviai menininkai Amerikon buvo atvežę specialią programą “Žodžio kelią”, skirtą spaudos draudimo Lietuvoje šimtmečiui paminėti. Joje pynėsi žodinė medžiaga su daugumoje liudies dainomis. Juos į šią Atlanto pusę pakvietė JAV LB Kultūrinės Tarybos pirmininkė Marija Remienė, kuri ir sudarė gastrolių planą.

Kadangi M. Remienė priklauso Ciceroje esančiai lietuvių įkurtai šv. Antano parapijai, tai ji svečius iš Lietuvos angažavo iš anksto neplanuotam pasirodymui šiame mieste gyvenantiems lietuviams.

Gegužės 16 d. E.Stancikas lietuviškų pamaldų metu šv. Antano parapijos bažnyčioje skaitė kai kurias maldas, o M.Jankauskas sugiedojo pora giesmių.

Po to, atsilankę į sekmadieninę “kavutę” parapijos pastate, tęsė savo bendravimą su ciceriečiais vadovaujant dr. Petru Kisieliui, kuris pristatė svečius gausiai susirinkusiems į mažą patalpą (ji buvo perpildyta lankytojais).

Aktorius E.Stancikas papasakojo savo išpūdžius iš viešnagės kituose lietuvių telkiniuose (o ten jis girdėjęs gražių atsiliepimų ir apie Ciceroje gyvenančius mūsų tautiečius). Jis čia šmaikščiais žodžiais sugebėjo pralinksminti susirinkusiuosius.

Dainininkas M.Jankauskas, kuris Lietuvos Muzikos

akademijoje studijuoja operinį dainavimą S.Martinaitytės klasėje, turėjo proga parodyti savo gabumus, kai jis sutraukė kelias liaudies dainas. Buvo pranešta, kad šiuo dainininku labai susidomėjo Ročesterio (NY) muzikos kolegijos atstovė.

Reikia pažymėti, kad prie atlikėjų iš Lietuvos prisidėjo ir keli Cicero lietuviai, kurie irgi padeklamavo ir padainavo. Čia pažymėtinas garbaus amžiaus sulaukęs Aleksas Šatas, kuris paskaitė kelis savos kūrybos posmus ir susilaukė gausių plojimų.

Susirinkusieji buvo dėkingi M.Remienei, kuri sudarė galimybę svečiams pasirodyti Ciceroje.

Kadangi svečių laukė tuoj po pietų numatytas pasirodymas Čikagos Jaunimo centre, abu menininkai neturėjo galimybių ilgiau Ciceroje pabūvoti. Kaip sakė E.Stancikas, jiems dar reikėjo pasiruošti savo gražius sceninius kostiumus programai. Todėl kvietė visus tame pasirodyme dalyvauti. O Jaunimo centre abu menininkai vykusiai atliko savo tradicinę programą, kuri vadinosi “Žodžio kelias”. Publika ten jiems negailėjo dėmesio ir plojimų. Jie pratęsė draugystę su savo tautiečiais po programos susitikime kavinėje.

Edvardas Šulaitis

Aktorius Egidijus Stancikas sugebėjo pralinksminti ciceriečius. Šalia – dr. P. Kisielius. *E.Šulaičio nuotr.*

CLEVELAND, OH

TRAGIŠKO BIRŽELIO MINĖJIMAS

Sekmadienį, birželio 13-tą dieną, Clevelando estai, latviai ir lietuviai turėjo kasmetinį 1941 metų skausmingo mūsų istorijos įvykio prisiminimą – minėjimą. Šios atmintinos dienos apeigos prasidėjo punktualiai 3 v.p.p. latvių liuteronų bažnyčioje, Clevelando priemiestyje Lakewood, Ohio, įnešus JAV, Baltijos valstybių, N.A.T.O. ir Europos Sąjungos vėliavas ir jas pastačius abiejose altoriaus pusėse.

Susirinkusiems sugiedojus (angliškai) giesmę “Holy God, We Praise Thy Name”, po latvių kunigo Didzis Stilve sveikinimo ir invokacijos buvo skaitymai iš Šventojo Rašto: anglų kalba latvių kun. Pauls J.Barbins, estų kun. Kersti Kimmel, latvių kun.Didzis Stilve ir lietuvių kun.Gediminas Kijauskas. Toliau sekė trumpas estų celisto įtarpas–“Prelude in G minor” (J.S.Bach).

Dvylikos minučių pamoksle latvių baptistų kun. Pauls J. Barbins kalbėjo apie birželio 14-tos dienos įvykius ir jų

reikšmę, kartu primindamas, kad, nors dabar turime teisingumą ir lygybę, visada privalome klausytis, melstis, prisiminti ir nenustoti vilties.

Toliau buvo kun. G.Kijausko malda ir “Tėve mūsų” anglų ir gimtosiomis susirinkusių kalbomis. Po to estai muzikai Heike ir Anne-Mai Palm (cello ir piano) atliko pirmąją dalį E. Elgar “Concerto in E minor”. Po palaiminimų ir himnų gimtosiomis kalbomis, kun. Didzis Stilve pakvietė visus į salę antrajai šios dienos programos daliai ir pasivaišinimui. Apeigos bažnyčioje truko tik 49 minutes.

Šalia bažnyčios esančioje ir su bažnyčia koridoriumi sujungtoje salėje buvo tikras malonumas - ji buvo vėsinama, gražiai papuošta, apvalūs stalai dengti baltomis staltiesėmis, scenoje vėliavos, fortepionas ir gėlės. Šią programos dalį pradėjo šio minėjimo (Baltic American Committee of Greater Cleveland) vicepirmininkas Maris Mantenieks, kartu primindamas, kad jų pirmininkas Algis Pautienis dėl susižeidimo šiame minėjime negalėjo dalyvauti.

Visuomenininkė Zuzana Juškevičienė tarp svečių ir šeimos narių švenčiant 90 metų jubiliejų. Iš k.sėdi: vaikaitė dr. Renata Variakojytė-Staniškienė, duktė Jūratė Variakojienė, Irena Kriaučeliūnienė, Matilda Marcinkienė, Gražina Musteikienė, jubiliatė Zuzana Juškevičienė, Petras Buchas. Stovi: dr. Vincas Staniškis, Ramojus Vaitys, Ritonė Rudaitienė, Aldona Vaitienė, Birutė Buchienė, Jurgis Kolosovas, Helene Kolosovienė, Vanda Mažeikienė, Vaclovas Mažeika, Gitana Variakojienė su sūneliu provokaičiu Dovu-Jonu, Roma Naudžiunienė, vaikaitis Jonas Variakojis su provaikaitiu Vytautu Staniškiu.

ZUZANOS JUŠKEVIČIENĖS 90 METŲ SUKAKTIS

“Drake” viešbutyje giminių ir draugų būryje Zuzana Juškevičienė 2004 m.birželio 30 d. atšventė savo 90 metų sukaktį. Šią šventę suorganizavo jos

duktė Jūratė Variakojienė. Šeimos vardu visus susirinkusius pasveikinęs jos vaikaitis Jonas Variakojis kreipėsi į ją tardamas: “Miela močiute. Surinkot gražų metų kraitį, tai metai pračities ir išminties. Tarsi viesulu praskriejo laikas nusinešdamas su savi mi pavasarius ir vasaras. Šiandien Tau iš širdies sveikatos, džiaugsmo palinkėsim, žieduotos nuotaikos ir metų, nuostabių. Kaip Tavo skaisčios rožės vis žydėtų, pers sunkų darbą pelnus pagarbą visų. Ir vėl gegužis braidžioja papieviais, proanūkiai renka žiedlapių rases. Tegul krūtinės džiaugsmas neaplenkia ir laimė nesibigia niekada.” Po šių poetiškų žodžių duktė Jūratė apjuosė gražia tautine juosta, o provai-

Vicepirmininkas labai džiaugėsi ir dėkojo gausiai atsilankiusiems. Rašančiojo apskaičiavimu, salėje dalyvavo maždaug 115 asmenų, jų tarpe 35 lietuviai – taip pat džiuginanti staigmena.

Pagrindinis šios programos dalies kalbėtojas buvo dr. Mitchell Bienia, Polish American Congress of Ohio vicepirmininkas, kuris 16 minučių kalboje priminė, kad ne vien Baltijos valstybės pergyveno trėmimus. Nuo jų nukentėjo ir Lenkija. Didesnė jo kalbos dalis lietė NATO bei Europos Sąjungos klausimus, kritiškas problemas, kultūros bei tapatybės praradimą. Jo iškeltos problemos buvo logiškos, tačiau tai yra atskirų valstybių, o kartu ir visų valstybių valdžių rankose, nes mes esame tik stėbėtojai.

Po dr. Bienia kalbos buvo muzikinė dalis. Joje estai Heike ir Anne-Mai Palm (vyras ir žmona), tobulinantys muzikos studijas Akron, Ohio, stebino šio minėjimo dalyvius prancūzų ir rusų kompozitorių kūrinių ištraukomis.

A.V.Matulionis

kaitis Vytukas Staniškis įteikė rožių puokštę, ir tada visi sustojo, šampano taures pakėlę, linkėdami Zuzanai stiprios sveikatos, daug laimės, džiaugsmo, saulėtų dienų, dar sulaukti net ir 100, sugiedojo “Ilgiausių bei sveikiausių metų.

Pradedant vaišes, atitinkamą maldą prašant Dievo palaimos jubiliejatei ir visiems sukalbėjo Aldona Vaitienė.Pasirinkimas maisto buvo toks įvairus, reikėjo tikrai susivaldyti, kad nebūtų per daug. Visiems pasisotinus, pati solenizantė pavaišino visus jubiliejiniu tortu. Vaikaitė dr. Renata Variakojytė-Staniškienė pasveikino močiutę savo vardu linkėdama jai ramybės, laimės bei džiaugsmo ir dar perskaitė porą sveikinimų iš Lietuvos - tai iš krikšto dukters Aldonos (Nukelta į 10 p.)

LIETUVA IR PASAULIS

NACIAMS NEPAKLUSUSIUS LIETUVOS KARIUS PRIMINS PAMINKLAS PANERIUOSE

Panerių memoriale Vilniuje birželio 20 d. buvo atidengtas paminklas prieš 60 metų sušaudytiems Vietinės rinktinės kariams atminti. Ceremonijoje dalyvavo laikinasis prezidentas Artūras Paulauskas, krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, Seimo nariai, pranešė Krašto apsaugos ministerija.

Paminklą pašventino buvęs Vietinės rinktinės narys kunigas Romas Šalčiūnas.

1944 metų gegužės mėnesį Panerių miškuose tuomet Lietuvą okupavusios nacistinės Vokietijos įsakymu buvo sušaudyti 86 Vietinės rinktinės nariai. Taip buvo siekiama įbauginti tarnauti vokiečiams atsisakiusius vaikus. Jaunuoliai buvo šaudomi išrikiuoti eilėmis, taikantis į kas dešimtą.

Paminklo atidengimo ceremonijoje dalyvaus ir šių žudynių liudininkas Vytautas Jocius.

Paminklo projekto autorius - architektas Algis Mikėnas, skulptorius - Juozas Šlivinskas.

Paminklui pastatyti 80 tūkst. litų skyrė Vyriausybė, 20 tūkst. - KAM, 16 tūkst. - Kultūros ir mokslo ministerija, 10 tūkst. - Lietuvos pramoninkų konfederacijos prezidentas Bronislovas Lubys.

Vietinė rinktinė buvo pradėta formuoti 1944 metų pradžioje, kuomet vasario 16 dieną generolas Povilas Plechavičius per radiją paragino šalies jaunimą stoti į rinktinę ir kovoti už Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą. Per keletą dienų į rinktinę savanoriais užsirašė 19,5 tūkst. jaunuolių.

1944-ųjų pavasarį, vokiečių okupacinėms pajėgoms pareikalavus, kad rinktinės batalionai pereitų jų žinion, rinktinė pradėjo demobilizuotis. Tada vokiečiai nutarė rinktinę likviduoti - 1944 metų gegužės 17-21 dienomis suėmė rinktinės štabo narius ir dalį kitų karininkų.

Paneriuose buvo sušaudyti 86 rinktinės kariai, o apie 3 tūkst. išvežti į Vokietiją priverstiniais darbams.

LIETUVOS RUSŲ SAJUNGA UŽ K. PRUNSKIENĖS KANDIDATŪRĄ

Vilnius, birželio 18 d. (ELTA). Lietuvos rusų sąjunga antrajame Prezidento rinkimų ture nutarė paremti Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos pirmininkės parlamentarės Kazimiros Prunskienės kandidatūrą. Už tai penktadienį balsavo 11 Lietuvos rusų sąjungos tarybos narių, 2 susilaikė, niekas nebuvo prieš. “Profesorė Kazimiera Prunskienė gimė Lietuvoje, žino mūsų šalies problemas, supranta tautinių mažumų poreikius, yra žinoma ekonomistė”, - sakė *Eltai* Lietuvos rusų sąjungos vadas Seimo narys Sergejus Dmitrijevas, komentuodamas tokio apsisprendimo motyvus. Jis taip pat pažymėjo, kad kandidatė į Prezidentės verta pagarbos ir kaip moteris, kuri užaugino tris vaikus. Lietuvos rusų sąjunga, pasak jos vado, įvertino ir tai, kad birželio 13 d. vykusiame pirmajame Prezidento rinkimų ture už K. Prunskienę balsavo daug tautinėms mažumoms atstovaujančių Visagino, Šalčininkų rajono, Klaipėdos, Vilniaus miesto ir rajono gyventojų. K. Prunskienė per antrąjį rinkimų turą tikisi Lietuvoje gyvenančių lenkų, rusų, ukrainiečių ir kitų tautybių žmonių paramos. “Tikiuosi, kad mane parems Lietuvoje gyvenančios lenkų, rusų, ukrainiečių bendruomenės ir taip pat tautinių pagrindų suformuotos partijos”, - sakė ji *Eltai*. Kandidatė į Prezidentės K. Prunskienė buvo susitikusi su Lietuvos rusų sąjungos vadu parlamentaru Sergejumi Dmitrijevu. Planuojamas jos susitikimas su Lietuvos lenkų rinkimų akcijos pirmininku Seimo nariu Valdemaru Tomaševskiu. Lietuvos lenkų rinkimų akcija kol kas neapsisprendė, kurį iš kandidatų, antrajame rinkimų ture sieksiančių Prezidento posto, parems. V. Tomaševskis spaudos konferencijoje Seime yra sakęs, kad greičiausiai Lietuvos lenkų rinkimų akcijos pozicija bus neutrali. “Negaliu pasakyti, koks bus sprendimas, tačiau linkstame į neutralumą, kaip ir pirmajame rinkimų ture”, - sakė V. Tomaševskis.

ITALIJOJE ATIDARYTAS LIETUVOS GARBĖS KONSULATAS

Italijos Sardinijos sostinėje Kaljaryje ketvirtadienį buvo atidarytas jau penktasis Lietuvos garbės konsulas šioje šalyje.

Užsienio reikalų ministerija pranešė, jog Lietuvos garbės konsulu paskirtas Massimo Cugusi - jaunas, energingas Italijos verslininkas, Italijos prekybos rūmų asociacijos Lietuvoje generalinis sekretorius.

Prieš trejus metus užmezgęs verslo ir komercinius ryšius su Lietuva, M.Cugusi aktyviai dirbo plėtojant Italijos ir Lietuvos verslo, turizmo ir kultūrinius mainus.

IŠ BRIUSELIO TIESIAI Į ESTIJOS KURORTĄ

Vilnius, birželio 17 d. (ELTA). Vėlai vakare grįžęs iš Briuselio, birželio 16-18 dienomis vykusio ES Vadovų tarybos susitikimo, Ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas pirmadienį Estijos kurortinėje vietovėje Laulasmaa dalyvavo Baltijos jūros valstybių vyriausybių vadovų penktajame susitikime.

Į šį susitikimą, pasak Vyriausybės spaudos tarnybos, atvyksta vienuolikos šalių vyriausybių vadovai.

Susitikime bus kalbama apie Baltijos jūros regioninio bendradarbiavimo ateitį, Baltijos jūros valstybių tarybos vaidmenį, diskutuojama ekonominio bendradarbiavimo, investicijų skatinimo bei infrastruktūros plėtros, laivybos saugos ir aplinkosaugos klausimais.

Baltijos jūros valstybių taryba buvo įkurta 1992 m. Kopenhagoje kaip neformalus regioninis politinis forumas, kurio pagrindinis tikslas - skatinti integracinius procesus bei užmegzti glaudesnius bendradarbiavimo ryšius regione.

Jos veikla aprėpia įvairias tarpvyriausybinių bendradarbiavimo sritis Baltijos jūros regione, išskyrus karinę gynybą.

BJVT narės yra 11 vals-tybių - Danija, Estija, Islandija (įstojo 1995 m.), Latvija, Lenkija, Lietuva, Norvegija, Rusija, Suomija, Švedija, Vokietija - ir specialios dalyvės statusu dalyvaujanti Europos Komisija. Narės stebėtojos: Italija, JAV, Jungtinė Karalystė, Nyderlandai, Prancūzija, Slovakija, Ukraina. Vyriausybės vadovas vizito Estijoje metu taip pat atidarys tris lietuvių meno parodas - Rimanto Dichavičiaus parodą Pernu mieste, prof. Sofijos Veiverytės, Mariaus Liugailos ir Živilės Liugailaitės darbų parodą Estijos parlamento rūmuose, Lietuvos valstybės ordinų ir medalių kolekcijos parodą Estijos nacionalinėje bibliotekoje.

ŽYDŲ KVARTALO ATSTATYMAS

Balandžio 20 d. tinklapyje “Omni laikas” pasirodė BNS informacija “Vilniaus senamiestyje prasidės žydų kvartalo fragmento atstatymas”.

Joje buvo pranešama, kad firma “Junesta”, aukcione laimėjusi teisę nuomoti žemės plotą Ašmenos, Mėsinių ir Dysnos gatvėje, pagal sklypo paminklotvarkos sąlygas privalės restauruoti ir pritaikyti pastatų rūsius, atstatyti ir atkurti nugriautą valdos užstatymą pagal ikonografinę, istorinę ir archeologinę medžiagą. Atkuriamų pastatų paskirtis - gyvenamoji su komercinės paskirties patalpomis pirmame aukšte.

Aukštuosiuose Paneriuose birželio 20 d. atidengtas paminklas žuvusiems už Lietuvos laisvę Vietinės rinktinės kariams. Vokiečių naciai sušaudė 100 Lietuvos savanorių, kurie nepakluso nacių įsakymams. Tuo metu Vietinės rinktinės bataliono vadu buvo kpt. **Jonas Žemaitis**, vėliau tapęs Lietuvos laisvės kovotojų vadu, rusų komunistų sušaudytas. *Skulptorius J. Šlivinskas, architektas A. Mikėnas.*

BALTIJOS IR ŠIAURĖS ŠALIŲ MINISTRAI SUSITIKO LIETUVOS ATSTOVYBĖJE BRIUSELYJE

Briuselis/Vilnius, birželio 17 d. (ELTA). Prieš Briuselyje prasidedantį Europos Sąjungos vadovų tarybos posėdį Lietuvos nuolatinėje atstovybėje ES įvyko tradicinis Baltijos ir Šiaurės šalių ministrų pirmininkų susitikimas (NB6). Susitikimo metu, pasak Vyriausybės spaudos tarnybos, Vyriausybių vadovai konsultavosi pagrindiniais ES Konstitucinės sutarties klausimais. Sudėtingiausias, galutinai dar nesuderintas, klausimas - kvalifikuotos balsavimo daugumos tvarka.

Pasak Premjero Algirdo Brazausko, būsimoji kvalifikuotos balsavimo daugumos tvarka turi užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimą ir būti vienodai priimtina visoms ES valstybėms. Kitas aptartas klausimas - Europos Komisijos (EK) sudėtis. Šiaurės ir Baltijos šalių Vyriausybių vadovai laikosi nuostatos “viena šalis - vienas lygiateisis

komisaras”. Po 2014 m. EK sudėtis turėtų sumažėti iki 18 komisarų. Susitikime NB6 Vyriausybių vadovai pritarė Airijos pasiūlymui, kad po 2014 m., atsiradus naujoms ES narėms, komisarai bus skiriami laikantis griežtos lygiateisės rotacijos principo.

Susitikime taip pat buvo kalbama apie galimas EK Prezidento kandidatūras. Nors konkrečios pavardės įvardintos ir nebuvo, tačiau diskutuota dėl principų, kuriais remiantis siūloma išrinkti EK vadovą. Ministro pirmininko A. Brazausko nuomone, svarbu, kad EK Prezidentas būtų stipri aukštos kvalifikacijos asmenybė, žinoma daugeliui šalių narių bei būtų susipažinęs su naujųjų šalių problematika. Pirmininkaujanti Airija siūlo mažiausioms ES šalims Europos Parlamente turėti ne po 4, o po 6 atstovus. Šiam pasiūlymui pritarė NB6 Vyriausybių vadovai.

(“Lietuvos žinios”, 2004 m. birželio 15 d., p. 21, autorė - Danutė Ramoškevičiūtė) taip pat minima, kad firma “Junesta” pagal iš anksto numatytas sąlygas privalo įrengti ir Vilniaus savivaldybės žinion neatlygintinai perduoti 150 kv. metrų patalpų, kuriose ketinama eksponuoti žydų kultūrinį paveldą. Ir toliau: “Patalpos, skirtos žydų bendruomenei, suprojektuotos vieno aukšto name su įėjimu iš Mėsinių gatvės”. Stebina pranešimų reguliarumas - balandis – birželis. Kas nori pripratinti visuomenę prie to, kad Mėsinių, Ašmenos ir Dysnos gatvių kampe kuriamas kažkoks kompleksas žydų bendruomenės ar bendrijos reikmėms tenkinti.

DAINŲ ŠVENTĖS JUBILIEJUS KAUNE

Kaunas, birželio 17 d. (ELTA). Lietuvoje minimas Dainų švenčių tradicijos 80-metis. Svarbiausi šiam jubiliejui skiriami renginiai vyksta Laikinojoje sostinėje, kur prieš aštuonis dešimtmečius įvyko pirmoji Dainų šventė. Birželio 19 d. vakarą minėjimo programą vainikavo visuotinė lietuvių dainų šventė “Tėvynės balsai” Kauno Dainų slėnyje.

Šventės išvakarėse, penktadienį, Petrašiūnų kapinėse bus pagerbtas žymių mirusių kompozitorių, muzikų, chorvedžių, choreografų atminimas.

Prieš 80 metų Kaune užgimė idėja burtis dainos mylėtojams ir 1924 metais buvusioje Laikinojoje sostinėje, P.Vileišio aikštėje, įvyko unikalus kultūros reiškiny - Dainų diena, vėliau pavadinta Dainų švente. Su didžia pagarba minime šios šventės

pradininkų - Juozo Naujalio, Juozo Gruodžio, Jono Švedo, Stasio Šimkaus, Mikalojaus Konstantino Čiurlionio, Miko Petrausko, Aleksandro Kačanausko ir daugelio kitų vardus, palikusius ateinančioms kartoms chorines dainas, šiandien vadinamas lietuvių muzikos klasika.

2003 metais Lietuvos, Latvijos ir Estijos dainų švenčių tradicija pripažinta UNESCO žmonijos nematerialaus kultūros paveldo šedevru.

Dainų šventėje “Tėvynės balsai” susiburs mišrūs, merginų, jaunių, berniukų, jaunimo, jaunuolių, vyrų ir merginų chorai iš Lietuvos miestų, rajonų ir miestelių. Numatoma, kad jubiliejinėje Dainų šventėje dalyvaus apie 150 chorų iš Lietuvos, kuriuose susibūrę daugiau kaip 7000 choristų.

Jie atliks J. Gruodžio, M.

Vilniaus pedagoginio universiteto doc. Jono Dautaro knygos apie prof. dr. Joną Račkauską pristatymas universitete. Iš kairės: doc. dr. Jonas Dautaras, prof. dr. Jonas Račkauskas ir VPU edukologijos katedros vedėja prof. habil. dr. Marija Barkauskaitė.

K. Čiurlionio, J. Naujalio, Antano Budriūno, Algirdo Martinaičio, Vytauto Miškinio, Gintarės Jutakaitės, Laimio Vilkončiaus, Galinos Savi-

nienės, Zitos Bružaitės ir kitų autorių kūrinius chorams. Jiems diriguos dirigentai iš Latvijos ir Estijos, bus dainuojami ir šių šalių kompo-

zitorių kūriniai. Pirmą kartą Dainų šventėje bus atliekamas ir Europos Sąjungos himnas - Liudvigo van Bethoveno “Odė džiaugsmui”.

Ona Aldona Liepienė

ADATA

I.

Antroji premija atiteko Onai Aldonai Liepienei iš Biržų už novelę “Adata”.

Onutė ir ši kartą ėjo neskubėdama. Rudeninis vėjas taršė pusiau žilus plaukus. Šventorius. Klestelėjo ant medinio suolelio. Suskambo varpas kviesdamas vakarinėms mišioms. Onutė pažvelgė į praviras bažnyčios duris. Ne, ne! Ji dar negali įeiti į Dievo namus! Keršto adata, kurią tada paliko aname miestelyje po durimis, ir šiandien neleidžia pakilti nuo šventoriaus suolelio. Atrodo ir pirštai tebejaučia tos adatos metalo vėsą, nors praėjo vieneri metai. Onutė vis prisimena ir prisimena tą pykčio minutę, kai rideno užkeiktąją adatą į tarpelį tarp laiptinės ir durų slenkščio. Ir plyšys po tomis durimis buvo lyg tik tam. Prisimena, kaip kalančia širdimi išskubėjo pro daugiaaukščio namo lauko duris. Tada protas ir keršto jausmas pykosi. Bejėgiškumas prieš skriaudą stiprino kerštą, o protas liepė nekvaillioti. Jeigu protas sakė, kad tai ką ji padarė yra niekas, tai ko ji jaudinosi? Ir dabar jaudinasi... Vadinasi, padarė negerai. Prisiminė, kaip tada pasuko atgal, jau net lipo laiptais, kad išimtų adatą, bet gretimų durų girgždesys išvijo. Ji nebegrižo.

Žmonės ėjo bažnyčion. Onutė vis sėdėjo šventoriuje. Pradėjo krapnoti. Dabar ji džiaugėsi lietumi, o tada? Anas ruduo ir padarė tai, dėl ko ji šiandien sėdi čia. Tik šalia bažnyčios.

Iki ano rudens Onutei sekėsi ūkininkauti. Nesvarbu, kad atvažiavusi iš didmiesčio. Atro-

dė, kad ir tėvų žemė džiaugėsi sugrįžusiaja. Ir pati didžiaivosi, kad puikiai sekasi. Dalį pajamų atidėjo tėvų kapų tvarkymui, kurių neišgalėjo sutvarkyti iki ūkininkavimo. Ir šiandien sau priekaištauja, kad to nepadarė. Pinigus išleido niekam. Savo šventei. Geriau būtų mišios už tėvus... Po savo šventės pasižadėjo iš sekančių metų derliaus tikrai tikrai ir mišias užsakyti, ir antkapius pastatyti. Bet sekančio derliaus nebebuvo. Lietus guldė javus. Visą vasarą. Grūdai dygo varpose. Kombainas pjovė dejuodamas. Nežinioje bėgo dienos. Drėgnus grūdus vežė į sandėlį. Sandėlininkė tai užgerdavo, tai susirgdavo, tai raktus pamiršdavo. Dingdavo džiovykloje elektra, lūždavo norijos... O dienos tamsėjo. Vis lietingos. Grūdai aruoduose kaito. Už sandėliavimą reikėjo mokėti. Ir nemažai. Didieji grūdų supirkėjai ir “berniukai” už grūdus mokėjo ašaras. Kai vietiniame laikraštyje pasirodė dar vienas naujas perkančiųjų skelbimas, Onutė paskambino. Pirkėjai siūlė pakankamai gerą, kaip jai atrodė, kainą.

Nuvažiavo pas juos. Netoli. Kito miestelio pakraštyje. Viena iš pastatų prie ilgo stalo sėdėjo juodaplaukė moteris. Direktorė. Onutei parodė sutartį. Ji sutiko su pasiūlyta kaina. Kitos išieities ir nebuvo. Grūdai gedo. Prisimena, kaip paliko saldinių dėžę prašydama nedelsti su atsiskaitymu. Pinigų reikia rudeniniam žemės dirbimui. Malonioji direktorė prižadėjo net grynais, net atvežti į namus!

Ir kaip ji tada nesuprato?!

Grūdus išvežė pirkėjų varuotojai. Pasverdavo prie sandėlio. Tiksliai. Išvežė visų tų metų derlių. Onutė, kaskart užėjusi pasiimti sąskaitų matydavo, kad grūdų svorius direktorė įrašydavo į paprastą mokyklinį sąsiuvinį. Galvojo, kad taip galima.

Ir kaip ji tada nesuprato?!

Už grūdus pažadėjo, kaip ir sutartyje parašyta, užmokėti Onutei po dviejų mėnesių. Du mėnesiai praėjo. Ji paskambino. Direktorė paprašė palaukti, nes, kai tik pinigus gaus, iš karto atsiskaitys su visais ūkininkais. Palaukti tik kelias savaites. Palaukė. Vėl paskambino. Paprašė dar palaukti. Onutė paskambino po mėnesio. Pinigų nėra. Nuvažiavo pati. Malonioji ponija nebebuvo maloni. Liepė nevažinėti, tik skambinti. Onutės kaimynas, pardavęs grūdus tiems patiems pirkėjams, atsitiktinai sužinojo, kad grūdai buvo perparduoti kitiems - tik už mažesnę kainą!!!

Ši žinia pavėluota. Rato atgal nepasuksi.

Vis dar tikėdama atgauti pinigų Onutė pradėjo skambinti direktorei kas savaitę. Pradžioje į skambučius atsakinėjo sekretorė, paskui nebeatsakydavo niekas. Ji nuvažiavo vėl. Ant firmos pagrindinio pastato ir didžiulių metalinių angarų durų kabėjo spynos, o kaimynystėje gyvenantys pasakė, kad ši “firma” seniai dingusi.

Su viso Onutės derliaus pinigais?!

Onutė rašo pareiškimą policijon. Rašo seiman. Laikas eina. Atsako, kad vyksta tyrimas. Laikas eina. Ir tikrai gausa

kvietimą kaip nukentėjusioji. Po dviejų metų.

Pagaliau važiuoja į to miestelio prokuratūrą. Bus išklauso mas jos skundas. Gal ras teisybę.

Širdį spaudžia nuoskauda už apgaule. Geriau būtų kam nors atidavusi, nei ... Ne ne, ji netylės! Bet tylėjo.

Pilna salė apgautųjų. Net vietų atsisėsti ne visiems užtenka. Kas ji tame būryje? Įeina ir ponija, buvusioji direktorė. Pasipuošusi, lydima dviejų dukterų. Gražioji ponija sodinama ant kaltinamųjų suolelio. Šalia pasodinamas surakintomis rankomis ir jos bendrininkas. Na ir kas. Ar buvusioji direktorė mažiau kalta? Salėje tvyrojo pyktis ir apmaudas. Prokuroras pradėjo klausinėti liudytojus. Po vieną. Apgautieji pasakojo tai, ką ir Onutė patyrė. Visai taip pat! Visi prašė atsilyginti. Prašė!!! Tik vienas kitas išdrįso reikalauti. Kas iš to. Mirusio prieš mėnesį ūkininko žmona verkdamal maldavo nors kiek dabar, nors kiek šiandien pinigų, kad galėtų užmokėti bankui palūkanas... Gresia bankrotas. Salėje tylu. Kas duos, ar atiduos? Kaltinamoji ponija lakuotu nagu gramdė rankinės dėmelę... Prokuroras be žodžių vartė bylos lapus... o po minutės pakvietė sekančią liudytoją, paskui sekančią. Tarp jų ir senolį. Susiglamžęs sąsiuvinio lapelis, su pieštuku rašytomis datomis ir išvežtų grūdų kiekio skaičiais, tirtėjo jo rankose. Tirtėjo ir kūnas. Tik sėdintieji ant kaltinamųjų suolelio buvo ramūs. Prokuroras net nepakėlė galvos, net nepažvelgė į senolį. Tai buvo puikus tuštybės mugės spektaklis! Vaidino apgautiesiems. Paskutiniame veiksmo vaidino ir buvusioji direktorė. Ji nekalta, nes ir

ją apgavo... Kiti gudresni.

Ne ne, to Onutė nebegalėjo ištvirti! Teisybės nėra, ir ji pasiryžo teisybę atstatyti kitaip. Ne fizine, ne teismine, o antgamtine jėga. Pirmoji išskubėjo iš salės ir, stovėdama prie laukųjų durų, rankinuke susirado siūlų ritelę su adata. Adatą įsimeigė į švarkečio atlapą. Šaltas prakaitas drėkino kūną. Prispaudusi kairės rankos smilių prie adatos smaigalio, mintimis meldė teisingumo ir atlyginimo už skriaudą. Ji neprišimena kieno prašė ir kokio teisingumo prašė. Prisimena tik, kad to prašė dėl visų nuskriaustųjų sėdėjusių salėje. O nuskriaustieji tuo metu jau ėjo pro šalį, pro duris šalia kurių ji stovėjo. Ėjo namo. Nusiminę. Pikti.

Darbo valandos dar nesibaigė! Puiku. Onutė sekretoriato sušizino kur gyvena buvusioji direktorė. Netoli, daugiabutyje. Rado. Atsisėdo lauke ant suolelio. Raminosi. Abejojo, ar reikia tai daryti, ką sumaniusi. Netrukus iš automobilio išlipo buvusioji direktorė. Išlipo ir dukros. Visos juokėsi. Onutei užspaudė širdį. Ypač juokas. Lyg pasityčiojimas. Lyg spektaklio tąsa. Ir ji pasiryžo... Tada adata ir buvo palikta... Užkeikta ar neužsikeikusi, bet palikta.

Nuo tada paliktoji adata kasdien bado jos pačios širdį.

Mišios baigėsi. Lietus tebekrapnojo. Ji tebesėdėjo. Žiūrėjo į laiminguosius, kurie pabuvojo bažnyčioje. Jiems gerai, jie galėjo melstis. Prie Onutės priėjo draugė. Janina pasilenkė ir paklausė ar gerai ši jaučiasi? Išbalusi. Akys keistos. Atsisėdo šalia. Paėmė už rankos ir paprašė eiti pas ją. Juk seniai bebuvusi. Šiandien išgers arbatos, pasėdės, kaip anomis dienomis. Janina tebegyvena netoli. Onutė sutiko.

(Bus daugiau)

1993 m. Daniela Lozoraitienė ir ambasadorius Stasys Lozoraitis Lietuvos ambasadoje Vašingtone. *Ž.Samsano nuotr.*

DEŠIMTMETIS PO ST. LOZORAİČIO (1924-1994)

Antanas Dundzila

Kaip greitai, nesulaikomai bėga laikas! Prisimenu, Vašingtone vėlyvą birželio 13-sios vakarą telefono ragelyje išgirdau balsą: “Antanai, šiandien numirė Stasys Lozoraitis”. Tai buvo netikėta žinia, nes apie jo ligą ir atvykimą į Vašingtoną gydytis daugelis su juo arčiau bendravusių bičiulių nežinojo.

Lozoraičiai dar 1993 lapkričio pabaigoje Čikagoje Mokslo ir Kūrybos Simpoziume. Tai buvo privatus jų vizitas, į Vašingtoną jie net neužsuko. Lozoraitis taip pat buvo minėjęs, kad 1994 birželio mėnesį atvyks į Amerika dalyvauti ambasadoriaus Aniceto Simučio pagerbime. Mirtinos ligos užkluptas, tiesa, jis birželio mėnesį atvyko ir po mirties buvo palaidotas Putname prie vienuolyno esančiose lietuvių kapinėse.

1999 vasarą St. Lozoraičio palaikai buvo perkelti į Lietuvą ir birželio 15 d iškilmingai perlaidoto Petrašiūnų kapinėse, netoli Kauno. Tą birželio 15-tąją Kaune vyravo panaši nuotaika, kaip šiomis dienomis Amerikoje mirusio JAV prezidento W. Reagano iškilmių metu. Ne veltui per prezidento rinkimus Kaune Lozoraitis gavo daugiau balsų už rinkimus Lietuvoje laimėjusį ir Lozoraitį iš pareigų Vašingtone nelaukiant pašalinusį A.Brazauską, ne veltui kauniečiai Lozoraitį vadino “Vilties Prezidentu”. Perlaidojimo proga kelias dienas Lozoraičio kartas stovėjo Vytauto Didžiojo bažnyčioje. Laidotuvių dieną prezidentas Valdas Adamkus atnešė Vyčio Kryžiaus ordiną. Tūkstantinė minia karstą nulydėjo į Petrašiūnus. Dar gyvas būdamas, Lozoraitis savo paties ir daugelio mūsų likimą charakterizavo labai intymiai, sentimentalai: “Žmogui buvo leista pamatyti dramos pradžią ir pabaigą - 50 metų trukusią drama”.

Stasio Lozoraičio tarnyba Vašingtone Lietuvos laisvini-mosi laikotarpiu Lietuvai buvo kritiška. Čia jis parodė daug

iniciatyvos, dvasinės bei fizinės jėgos, bet visą laiką išliko diplomatu par excellence . Jo pasirodymai amerikiečių televizijos programose, pasisakymai spaudai, viešos kalbos būdavo tiksliai suformuluotos - ir lietuviams, ir amerikiečiams suprantamos, nenuobodžios, trumpos. Keliais sakiniais jis pasakydavo viską, ko momentas reikalavo. Jis buvo tikra priešingybė iš Lietuvos atvyks-tantiems, ilgas tiradas tiek anksčiau, tiek ir dabar kartais tebe-malantiems valdžios žmonėms.

Štai, keli pavyzdžiai:
Vieną dieną dar Gorbačiovo laikais Vašingtono televizijos studijoje priėjo rusas, sovietų atstovas, su kuriuo Lozoraitis turėjo vėliau pasirodyti progra-moje. Paikas rusas, nežino-damas, su kokio lygio asmenybe turi reikalą, bandė St. Lozoraičiui pakedenti plunksnas:” Kojūs dabar, lietuviai, veržiatės į nepriklausomybę? Juk caro laikais jūs priklausėte Rusijai!”. Stasys Lozoraitis nusišypsojo ir čia pat atsakė ruso panaudotos istorijos argumentu: “O kodėl jūs, rusai, pradėdate skaičiavimą tik nuo caro laikų? Juk prieš tai Lietuvos kunigaikščiai valdė didelius rusų plotus”.

Atsimenu, Lozoraičio pa-prašytas, vieną vakarą jį su žmona vežiau (tais laikais Lie-tuvos pasiuntinybė automobilio neturėjo) į prie Vašingtono esantį Anapolio miestą, kur pensijon išėjusį JAV karo laivyno karininkų klube Lozoraitis tuomet dar charge d’affaires, buvo pakviestas kalbėti. Tą dieną Lozoraitis buvo peršalęs, smarkiai kosėjo, ben-drai blogai jautėsi. Vyko Lozoraitienė, aiškiai susirūpinus savo vyro sveikata. Atvykus ir pasisveikinus-susipažinimai, kokteiliai, mandagus mumis domėjimasis. Lozoraičiai va-karieniavo su organizacijos vadovais prie aukščiau pastatyto garbės svečių stalo, o man vieta buvo rezervuota prie 8-10 as-

menų apvalo stalo salės prie-kyje. Pavakarieniavus, Lozoraitis buvo pristatytas gal 200-ams susirinkusių žmonių ir pradėjo kalbėti. Nustebau: dingo jo ligos simptomai, kurie taip rūpėjo Lozoraitienei, o va-žiuojant jau buvo pradėję rūpėti ir man. Jis kalbėjo gan laisvai angliškai, be jokių užrašų, efektingai, pagaunančiai, ame-rikiečiams suprantamai, gal 20 minučių. Tokiame pobūvyje taip ir reikėjo kalbėti. Po kokių gal penkių minučių jo kalbos keli mūsų stalo svečiai susižvalgė ir sušnibždėjo: “Čia įdomi, puiki kalba! Jis kalba apie visai kitokią Lietuvą! O aš maniau, kad čia atvyks koks sovietų agitatorius propagandos skleisti..” Po kalbos visa salė sukilo ant kojų ir Lozoraičiams, o tuo pačiu ir tai “visai kitokiai Lietuvai” plojo. Grįžtant pasiuntinybėn, Lozoraitis vėl kosėjo ir buvo pavargęs, išsisėmęs. Tą vakarą abu Lozoraičiai savo pareigą pasigerėtinai atliko, o St. Lozoraitis, kaip retas dramos vaidmenį atlikęs aktorius, pa-rodė net ligas tramdančių jė-gą.

Gi St. Lozoraičio diplo-matinės savybės bei pareigų discipliną nusako kad ir toks faktas. Lietuvos Prezidentui Brazauskui planuojant savo pirmąją kelionę Amerikon (ir St. Lozoraitį, kaip su basliu, grūdant iš ambasadoriaus pareigų Vašingtone), į Lozoraitį kreipėsi Vilnius, prašė paveikti Lemonto lietuvius, kad ten, atvykusiam Lietuvos prezidentui, kas nors protesto ženklan nedemonstruotų... Kaip žinia, demonstracijų nebuvo.

Laiko bėgyje apie Stasį Lozoraitį atsiras leidinių, atskleidančių jo tarnybą Lie-tuvos diplomatų eilėse. Štai, 2002 m. pasirodė Vyt. Landsbergio paruošta knyga apie St. Lozoraitį iš jo laiškų ir pa-sisakymų, “Pusbrolis Motie-jus”. Kaip žinia, Landsbergis su Lozoraičiu artimai ben-dravo, Landsbergis jį paskyrė ambasadorium JAV-ėms ir Italijai. Daug įdomios me-džiagos glūdi Lozoraičių šeimos archyvuose, kuriuos Ro-moje saugoja Daniela Lozoraitienė.

Kaip gaila, kad Lietuva 1993 Lozoraičio neišrinko prezidentu! Pasiduodant vėliau matytai likimo rankai, po Lozoraičio mirties 1994 A. Brazauskas vistiek būtų tapęs Lietuvos prezidentu... Tačiau prisikeliančiai Lietuvai liki-mas nebūtų paneigęs Lozoraičiui, kaip Lenkijoje ne-paneigė laisvės kovotojui Birutės draugiją “Lietuvos L.D.K. Birutės draugijos dvi-dešimtmetis”.

ŽINIOS IŠ LIETUVIŠKŲJŲ TELKINIŲ

(Atkelta iš 7 p.)

ZUZANOS...

Baltrušaitienės, kuri linki širdin-gos meilės iš visų Jums brangių. Ilgiausių metų, sielos stiprybės, dvasios ramybės bei Aukščiau-siojo palaimos” ir iš prezidento Valdo Adamkaus, kuris rašo “Dėkoju už Jūsų ilgametę ir prasmingą veiklą išėivijos lietu-vių visuomeninėse organizacio-se, už svarų Jūsų indėlį į toli nuo tėvynės gyvenančių mūsų tau-tiečių gyvenimą. Tikiu, kad Jūsų rodomas pavyzdys ir darbas vadovaujant DLK Birutės drau-gijai, rodant asmeninį pavyzdį skautėms bei dabartinė veikla Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Čikagos skyriaus vicepirmininkės pareigose dau-geliui iš jūsų pažįstamų tampa nuostabiu pavyzdžiu ir gaivių įkvėpimo šaltiniu tolimesniems darbams Lietuvos ir visų lie-tuvių labui.Linkiu Jums dar daugelio darbingų ir kūrybingų metų dirbant labai vertinamą darbą Čikagos lietuvių orga-nizacijų veikloje.”

Dr. Vincas Staniškis, vai-kaitės Renatos vyras, kom-piuterio pagalba paruošė ir pristatė skaidrių montažą iš jubiliejantės gyvenimo. Pro akis prabėgo svarbiausi Zuzanos Juškevičienės gyvenimo mo-mentai, kuriuos ji pati dar paryškino savo paaiškinimais.

Ji nuo pat jaunų dienų prik-lausė skautams. Buvo viena iš pirmųjų “Aušros vartų” skaučių tunto tuntininkė ir skautininkių Ramovės pirmininkė. Jūrų skau-čių vyriausia skautininkė, bai-gusi skaučių vadovų mokyklą Lietuvoje ir Tarptautinio skaučių biuro kursus Vokietijoje. Už nuopelnus skautijai apdovanota L.S.S.- Lelijos ordinu ir Jūrų skautijos -Rėmėjo medaliu.

Zuzana Juškevičienė daly-vavo A.L.Tarybos (buvo Cice-ro skyriaus pirmininkė), Bend-ruomenės ir A.L. Tautinės sąjungos veikloje. Šiuo metu tebeina Tautinės sąjungos Čikagos skyriaus vicepir-mininkės pareigas. Priklausė Lietuvių Žurnalistų sąjungai, ėjo skyriaus vykdomosios vicepirmininkės pareigas, redagavo Jūrų skautijos skyrių “Naujienu” dienraštyje, rašė į “Draugą”, “Dirvą” ir “Lietuvių balsą”.

Taip pat Zuzana yra Lie-tuvių Vaiko ugdymo draugijos viena iš organizatorių, steigėjų ir pirmoji pirmininkė. Ji ilga-metė Lietuvos Didžiosios Kunigaikštienės Birutės drau-gijos pirmininkė. Padėjo pa-ruošti puošnų leidinį apie Birutės draugiją “Lietuvos L.D.K. Birutės draugijos dvi-dešimtmetis”.

Zuzana Juškevičienė ir finansiniai rėmė išėivijos lietuvių veiklą, yra Pedago-

ginio Lituanistikos Instituto mecenatė, Jaunimo centro ilgametė remėja. Per Tautos fondą rėmė Vilniaus krašto Lavoriškių lietuviškos mokyk-los statybą penkių tūkstančių dolerių auka. Jos visuomeninių darbų eilė didelė, kuriais ji tikrai gali didžiuotis. Paklau-sus, kaip ji pajėgė tokia daugy-bę darbų atlikti, atsakė: “Nebu-vo sunku, nes buvo dirbama iš idėjos, tautos gerovei -Lietu-vos labui”.

Zuzana Juškevičienė bū-dama dabar jau 90 metų, gal yra kiek silpnesnė, bet yra aktyvi, gražiai dėsto savo mintis ir dar nemato greitai pasiduoti. Mes galime tik pasidžiaugti jos nuveiktais darbais ir palinkėti jai dar daug gražių dienų.

Vaclovas Mažeika

BOSTON, MA

BOSTONO LIETUVIŲ SUSIRINKIMAS ŠV. PETRO LIETUVIŲ PARAPIJOS BAŽNYCIAI IŠSAUGOTI

Birželio 13 d., sekmadienį, Bostono lietuviai surengė renginį Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčiai išsau-goti. Bostono lietuviai nesutin-ka su Bostono arkivyskupo O’Malley sprendimu uždary-ti 1904 metais įkurtą ir šiemet savo šimtmetį švenčiančią Šv. Petro lietuvių parapiją ir baž-nyčią South Bostone. Lietu-viai mano, kad parapijos už-darymas ir bažnyčios panai-kinimas gresia jų tautiškumui. Amerikos sociologai ištyrė, kad Amerikos emigrantų kul-tūra įsikuria su Bažnyčia ir numiršta su Bažnyčia – pa-naikinus Bažnyčią, lietuviai gali išnykti kaip atskira tautinė grupė. Stengiantis to išvengti, buvo įsteigta organizacija “Šv. Petro lietuviškos parapijos remėjai”, į kurią jau pirmą die-ną užsirašė apie 600 Bostono lietuvių.

Grupė suorganizavo su-sirinkimą išreiškdamą pro-testą arkivyskupo sprendimui. Jo metu kalbėjo judėjimo va-dai ir dalyviai, Amerikoje gimę ir naujai čia atvykę lietuviai, ir prelatas Kontautas.

Giedant “Marija Marija,” bažnyčia buvo apjuosta žmo-nių rankomis ir tautinėmis juostomis, išreiškiant mūsų visų solidarumą pasiprie-šinime bažnyčios uždarymui. Pabaigoje į dangų buvo paleis-ta 100 baltų balionų - kaip vil-tis, kad lietuvių bažnyčia dar gyvuos 100 metų. Susirinki-mas tęsėsi bažnyčios salėje, prisimenant ir pagerbiant bir-želio 14- osios Sibiro tremti-nius ir bažnyčių bei religijos persekiojimą sovietų okupuotoje Lietuvoje.

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 12 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 25-26 d. Lietuvos Vyčių Vidurio centrinės apylinkės šventkelionė – Dievo Motinos parapijos patalpose.

SPALIO 9 d. 5:30 v.p.p. Sergančių patepimo mišios Šv. Jurgio bažnyčioje.

SPALIO 9-10 dienomis, Mariaus Narbutaičio meno darbų paroda Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. Rengia vyr. skaučių Židinys.

LAPKRIČIO 14 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

NEW YORK, NY

BIRŽELIO 14 PRASIDĖJO GENOCIDAS

Sekmadienį, birželio 13-tą dieną, Apsireiškimo parapijos salėje įvyko LB Queens-Brooklyn apylinkės surengtas Baisiojo Birželio minėjimas. Principinis kalbėtojas buvo gen. konsulas Mindaugas Butkus, kuris išsamiai kalbėjo apie tremtinius ir jų kančias ir vėliau – grįžimą į Lietuvą. Lietuvoje ši diena vadinama Gedulo ir Vilties diena. Konsulas priminė, jog šiandien reiškiamo pagarbą nekalta nukentėjusiems. Mes visą laiką minėsime šią dieną, neišdildomą iš atminties, bet kartu tai yra ir vilties diena, nes tie žmonės kentėdami visą laiką turėjo viltį, kad Lietuva vėl bus laisva. Birželio 14-tą prasidėjo genocidas ir šitas genocidas būtų buvęs dar žiauresnis jei rusai būtų turėję priemonių jį vykdyti. Jų tikslas buvo toks, kad Lietuvoje nebūtų lietuvių ir tremtiniai savo nepalaužiama dvasia įrodė

tautos gyvybingumą ir ryžtą nepasiduoti. Didelė tremtinių dalis negavo leidimo grįžti į Lietuvą ir jie apsigyveno Latvijoje, arba Karaliaučiaus srityje ir taip susidarė lietuvių bendruomenės aplink Lietuvą. Kiek gali, tiek Lietuva stengiasi padėti tremtiniais grįžti, nes jie neturi lėšų ir kas metais jiems yra pastatomi keli namai, kad jie galėtų grįžti. Taip pat ištraukas iš tremtinių atsiminimų skaitė dr. Valdonė Gaubienė, dr. Algis Pliura ir Tadas Alinskas. Po minėjimo, atvykę galėjo pavalgyti lietuviškų patiekalų ir pabendrauti.

Dr.Giedrė Kumpikaitė

J. BORISOVO BYLA KELIAUJA Į TEISMĄ

Vilnius, (ELTA). Generalinė prokuratūra baigė ikiteisminį tyrimą dėl verslininko Jurijaus Borisovo grasinimų nušalintajam prezidentui Rolandui Paksiui. Dešimties tomų byla su kaltinamuoju aktu perduota Vilniaus apygardos teismui, informavo *Elta*. Generalinės prokuratūros atstovas spaudai Vidmantas Putelis.

“RZECZPOSPOLITA”:

J. PILSUDSKIS - “JUODAJAME SĄRAŠE”

Vilnius, birželio 17 d. (ELTA). Trečiadienį Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas anuliavo Vilniaus rajono savivaldybės tarybos sprendimą pavadinti Jozef Pilsudski vardu vieną iš gatvių Pikeliškėse, kur išliko Lenkijos maršalo dvarelis. Bet ten gyvenantys lenkai pasiryžę ginti lenteles su gatvės pavadinimu, rašo dienraščio *“Rzeczpospolita”* korespondentas Vilniuje Robert Mickiewicz. “Penkerius metus kovojome, kad į maršalo dvarelį vedanti gatvė būtų vadinama jo vardu. Laimėjome, bet atrodo, kad vėl viską reikia pradėti iš pradžių”, - taip žinią apie Vyriausiojo administracinio teismo sprendimą pakomentavo Leokadia Mažul, gyvenanti J. Pilsudskio gatvėje Pikeliškėse.

Teismo nuomone, Vilniaus rajono savivaldybės taryba pažeidė procedūrą ir nepateikė deputatams reikiamos informacijos šiuo klausimu. Bet, kaip teigia Lietuvos lenkų rinkimų akcijos, turinčios absoliučią daugumą taryboje, atstovai, savivaldybės reglamentas šito nereikalauja. Pagal Europos savivaldybių chartiją,

kurią yra ratifikavusi Lietuva, gatvių pavadinimai yra tik vietos valdžios kompetencija. Praėjusių metų spalį Pikeliškių gyventojų prašymu į J. Pilsudskio dvarelį vedanti gatvė buvo pavadinta jo vardu. Bet paaiškėjo, kad vieno žymiausių XX amžiaus lenkų politikų vardas tebėra Lietuvos elito “juodajame sąrašė”, teigia R. Mickevičius. Pasak jo, savivaldybės sprendimas nepatiko tiems lietuviams, kurie laiko maršalą kaltu dėl tariamos Vilniaus ir Vilnijos okupacijos tarpukario laikotarpiu. Savivaldybės tarybos sprendimą Administraciniam teismui apskundė Vyriausybės atstovas Vilniaus apskrityje. “Tai - valdžios kvailumo apraiška”, - pasakė Lenkijos dienraščio korespondentui LLRA vadovas Waldemar Tomaszewski. - Viena vertus, jos atstovai deda vainikus ant J. Pilsudskio kapo Rasų kapinėse, kita vertus, pradeda teismo procesą dėl gatvės pavadinimo jo vardu”. V. Tomaševskio nuomone, asmenys, kurie mėgins nukabinti lenteles nuo privačių namų sienų, gali susidurti “su tam tikrais sunkumais”.

GABIAUSI LIETUVOS MOKSLEIVIAI MOKYSIS IR ILSĖSIS VASAROS AKADEMIJOJE

Gabiausius Lietuvos moksleivius dvi savaites vasaros stovykloje mokys universitetų dėstytojai, gimnazijų mokytojai. Pirmoji Lietuvoje “Moksleivių vasaros akademija”, skirta gabiems šalies vaikams, veiks Ni-doje nuo birželio 27 dienos iki liepos 10-osios.

Kaip pranešė ryšių su visuomene ir vadybos konsultacijų bendrovė “A.Jonkus ir partneriai”, vasaros akademijoje dalyvaus penkiasdešimt 9-11 klasių moksleivių iš visos Lietuvos, užėmusių prizines vietas respublikiniuose matematikos, chemijos, informatikos, filologijos ar ekonomikos konkursuose bei olimpiadose.

Į “Moksleivių vasaros akademiją” taip pat pakviesti talentingi vaikai, kurie M.Rostropovičiaus fondo skelbtame gabiausių Lietuvos vaikų atrankos konkurse užėmė antrąsias-trečiąsias vietas. Šio konkurso pirmųjų vietų laimėtojams su-

teikta nuolatinė M.Rostropovičiaus fondo parama jų talentams vystyti.

“Pagrindiniai šios akademijos tikslai - sudaryti sąlygas į įvairias sritis besigilinanties mokiniams sparčiai įgyti savo srities žinių ir gebėjimų, kurių jie neturi galimybės įgyti įprastinių pamokų mokykloje metu”, - pranešime spaudai cituojama

DIRVAI AUKOJO

J.Balbatas	
Cleveland, OH	50
J.Variakojis	
Chicago, IL	50
S.Lee	
Seminole, FL	25
M.Gruzdys	
Bay Village, OH	20
R.Panaras	
Orland Park, IL	20
R.Švarcas	
W.Newbury, MA	20
G.Taoras	
Glastonbury, CT	20
A.Bielskus	
Euclid, OH	15
S.Knistautas	
Cleveland, OH	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

vieno iš stovyklos rengėjų - M.Rostropovičiaus paramos ir labdaros fondo “Pagalba Lietuvos vaikams” vadovė Rasa Kubilienė.

Dvi savaites truksiančioje “Moksleivių vasaros akademijoje” jaunuoliams paskaitas skaitys Vilniaus, Vytauto Didžiojo, Kauno technologijos, Klaipėdos universitetų, Biochemijos instituto, Latvijos universiteto profesoriai, įvairių gimnazijų mokytojai-ekspertai.

PRENUMERUOKITE DIRVA

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

“Skubiai parduodamas puikus penkių kambarių butas Vilniaus centre, apie 110 kv. metrų (1185 kv pėdas) didžio, trečiame aukšte su balkonu. Vaizdas į Operos ir baleto teatrą, miesto aikštes, Vilniaus ir Gedimino gatves. Idealus prabangiam gyvenimui. Skambinti Stanley 773-582-5143, ESPC, Suite 219, 6500 S.Pulaski Rd., Chicago,IL 60629”

Century 21
Leaders

Real Estate For You World

The Greens of Lyndhurst
5666 Mayfield Road
Lyndhurst, Ohio 44124

Ričardas Širvinskas
Realtor

440 749-2121
440 443-2100

rsirvinskas@peoplepc.com

- padėdų pirkti, parduoti, išsinuomuoti nekilnojama turta,
- atlieku nemokamą nekilnojamo turto analizę,
- profesionalus statybos darbų įvertinimas,
- padėdų surasti finansavimą su minimaliu ar be pradinio įnašo

VISOS KONSULTACIJOS NEMOKAMOS IR KONFIDENCIALIOS !

SPORTAS

ŠIAURĖS AMERIKOS JAUNUČIŲ PIRMENYBĖS

Čikagos "Lituanica" iškovjo penkis čempionatus, iš aštuonių klasių, per ŠALFASS-os Jaunučių pirmenybes, kurios įvyko Toronte gegužės mėn. 29-30 dienomis.

Toronto "Vyčio" mergaitės laimėjo jaunių B karūną ir Toronto "Aušros" mergaitės tapo jaunių C čempionėmis.

Prestižinei jaunių B berniukų Detroito "Kovo" šešiolikmečiai finale lengvai laimėjo prieš "Lituanica" 48-36.

"Vyčio" komanda, žaidė su Hamiltono "Kovu". Mergaitės nugalėjo "Lituanica" 47-40 mergaičių B finale.

"Lituanicos" berniukų C komanda įveikė Aušros keturiolikmečius 45-33, bet aušrietės atsilygino 48-27 su

pergale prieš "Lituanica" mergaičių C finale.

"Lituanicos" dvylikamečiai praspūdo pro "Aušros" berniukus 28-27 per berniukų D finalą, o "Lituanicos" mergaitės lengvai tapo mergaičių D čempionėmis su 20-10 rezultatu prieš "Aušrą".

Jaunių E finale, "Lituanicos" mišri komanda nugalėjo "Aušrą" dešimtmečiais 30-18, o "Lituanica" vėl pirmavo "Molecules" finale su 27-24 pergale prieš Mississaugos Anapilio aštuonmečiais.

Iš viso dalyvavo 40 komandų iš Chicagos, Detroito, Clevelando, Hamiltono, Mississaugos ir Toronto miestų.

Rimas Miecius
-ŠALFASS inf.

VYTAS MICEIKA IŠKELIAVO AMŽNYBĖN

Kas domėjosi lietuviais futboliokais ir Čikagoje veikiančiu klubu "Lituanica" be abejo, gerai atsimena Vyta Miceiką. Šis vyras 1957-siais įsijungė į klubo eiles ir pasižymėjo kaip uolus darbuotojas, o vėliau - kaip stambus rėmėjas.

Tačiau Vyto Miceikos jau neturime gyvųjų tarpe, Jis amžinybėn iškeliavo gana netikėtai kovo 22 dieną, daugeliui savo draugų net nespėjęs pasakyti "sudiev". O jis gyventi dar norėjo, nes buvo gimęs 1927 metais ir daug užsiėmimų liko nepadaryta. Jis iškeliavo pas jau anksčiau mirusią žmoną Dalią. Nuiliūdime liko jo antroji žmona Lilija, sūnus Darius ir Lietuvoje gyvenanti sesuo.

V.Miceika turėjo neeilinių

sugebėjimų. Jis daug prisidėjo ne vien tik prie LFK "Lituanicos" veiklos pagyvinimo. Vyta taip pat tapo ir stambiu prekybininku, turėjusiu dvi likerių parduotuves Woodridge, IL. Jis dažnai remdavo ne tik futbolininkus, bet ir kitas lietuviškas organizacijas. Tačiau dažniausiai jis prašydavo, kad apie duodamą paramą kuo mažiau būtų rašoma.

Čia reikia kiek labiau sustoti ties V.Miceikos pasireikimais LFK "Lituanicos" su išėinančiais negrįžtamai. Ypačiai su a.a.Vytu, kurį teko pažinti nuo pat pirmųjų dienų, kuomet jis įsijungė į LFK "Lituanicos" eiles. O tokių išanų dienų jau labai nedaug klube yra likę.

Edvardas Šulaitis

Tauragės dainininkai Gedimino prospektu žygiuoja į Dainų šventės estradą, kuri įvyko 2003 m. liepos 6 d. Vilniuje.

A. Pilvelio nuotr.

AL AUS IR DEGTINĖS STIPRUMAS

Nei Lietuvoje gaminamo alaus, nei degtinės stiprumas nebebus ribojami, tačiau gamintojai privalės laikytis atitinkamo gamybos reglamento.

Iki gegužės 1 dienos šalyje pagamintas alus negalėjo būti stipresnis kaip 9,5 laipsnio, o stiprieji gėrimai - iki 50 laipsnių. Išimtis buvo padaryta tik Stakliškėse gaminamam 75

laipsnių stiprumo midaus balzamui "Žalgiris".

Kaip Eltai sakė Žemės ūkio ministerijos Perdirbtų produktų skyriaus vyriausioji specialistė Liudvika Butkutė, Europos Sąjunga nustato tik žemutinę gėrimų stiprumo ribą.

"Žinoma, gamintojai negalės labai stiprinti gėrimų, nes privalės laikytis atitinkamų gamybos reglamentų - gamybos būdo, žaliavų. Jų laikantis gėrimai neturėtų būti daug stipresni nei dabar", - teigia L. Butkutė.

TENISO PIRMENYBĖS TORONTE!

2004 metų ŠALFASS-gos lauko teniso pirmenybės įvyks 2004 m. liepos 24-25 dienomis ne Clevelande, kaip buvo skelbta anksčiau, bet Toronte, Ont., Kanadoje. Detalės bus paskelbtos artimiausiu laiku. Informuoja: Eugenijus Kriščiūnas, 105 Anndale Dr., Wil- lowdale, Ont. M2X3, Canada. Tel. 416-225-4385. Email: Eugenekrik@rogers.com

ŠALFASS inf.

Fixler Realty Group, Inc.

For first time home buyers, investors, or for those who wish to sell their homes, contact

LINAS MULIOLIS

216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

or visit our home

on the web at

www.fixlerrealty.com.

Fixler Realty Group, Inc.
Lyndhurst, Ohio

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

886 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.

William J. Jakubs Jr.

Kenneth Schmidt

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama, teikianti jaukią atmosferą būdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

